सत्यमेव जयते

महाराष्ट्रातील स्त्रिया व पुरूष-२०१५

Women & Men in Maharashtra-2015

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई
DIRECTORATE OF ECONOMICS & STATISTICS,
GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, MUMBAI

महाराष्ट्रातील
स्त्रिया व पुरुष
२०१५

Women & Men
in Maharashtra
2015

प्रस्तावना

स्त्री-पुरुषांना मानवी हक्कांची समान संधी या तत्त्वास जागतिक मान्यता मिळाली आहे. भारतीय राज्यघटनेने प्रशासन संधी, कायदा, आर्थिक, सांस्कृतिक, सामाजिक व कौटुंबिक अशा सर्व बाबतीत स्त्री-पुरुषांना समान हक्क बहाल केले आहेत. समाजात तसेच स्त्री संघटनांमध्ये लिंग असमानता, लिंग पूर्वाग्रह आणि लिंगभेदाबाबत वाढत्या जागरुकतेमुळे लिंगनिहाय सांख्यिकीला विशेष महत्व प्राप्त झाले आहे.

लिंगनिहाय सांख्यिकी शाश्वत विकास ध्येयांसाठी महत्त्वाची आहे. लिंगनिहाय सांख्यिकी आणि विविध निर्देशक हे लिंग असमानता निदर्शनास आणून देणारे पुरावे आहेत. स्त्री व पुरुषांची स्थिती व त्यांच्या समाजातील योगदानाच्या अचूक गणनेची खात्री लिंगनिहाय निर्देशकांद्वारे केली जाते.

केंद्र शासनाच्या 'राष्ट्रीय सांख्यिकी कार्यालयामार्फत' लिंग असमानता, लिंग पूर्वाग्रह आणि लिंग भेद याबाबी निदर्शनास आणून देणा-या सांख्यिकी निर्देशकांना केंद्रस्थानी ठेवून 'भारतातील स्त्रिया व पुरुष' हे प्रकाशन प्रसिद्ध केले जाते. अशाच प्रकारची राज्यस्तरावरील लिंग निहाय सांख्यिकी नियोजन कर्त्यांना व संशोधकांना / संस्थांना उपलब्ध व्हावी यासाठी 'महाराष्ट्रातील स्त्रिया व पुरुष २०१५' ही पुस्तिका तयार केली आहे.

सदर पुस्तिका तयार करण्यासाठी केंद्र व राज्य शासनाचे विविध विभाग तसेच निमशासकीय व स्वायत्त संस्थांच्या सहकार्याबद्दल मी आभारी आहे. या प्रकाशनात सुधारणा होण्याच्या दृष्टीने प्राप्त होणा-या सूचनांचे स्वागत आहे.

मुंबई

दिनांक- ३० ऑगस्ट , २०२१

विजय आहेर
संचालक
अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
नियोजन विभाग, महाराष्ट्र शासन
मुंबई

PREFACE

Equal enjoyment of human rights by women and men is universally accepted principle. Indian constitution has provided equal rights to women and men in all aspects including administration, opportunities, law, economy, culture, society and family life. Gender statistics has attained significance due to rising awareness of the society and women organizations about gender inequality, gender bias and gender discrimination,

Gender statistics is important for SDGs. Gender statistics and various indicators provide an evidence base that make gender inequalities visible. Gender indicators ensure that situation of women and men and their contribution to society are measured correctly. National Statistical Office of Govt. of India has been publishing 'Women and Men in India' with a focus on statistical indicators that can bring out gender inequality, gender bias and gender discrimination. This booklet 'Women and Men in Maharashtra 2015' is prepared to publish similar data on gender issues at State level which would be useful to policy-makers and researchers/ organizations.

The co-operation extended by various departments of Central and State Government, Semi Government and Autonomous organizations in bringing out this publication is sincerely acknowledged. Suggestions for further improvement in the publication will be appreciated.

Mumbai
Dated: 30th August, 2021

Vijay Aher
Director
Directorate of Economics and Statistics
Planning Department, Government of Maharashtra
Mumbai

अणुक्रमणिका / CONTENTS

वापरण्यात आलेल्या संज्ञाच्या व्याख्या			Definitions of terms used	
तक्ता क्र	**विषय**	**Table No.**	**Subject**	**पृष्ठ क्र. Page No.**
I	**लोकसंख्या व जीवनविषयक आकडेवारी**	**I**	**POPULATION & VITAL STATISTICS**	
१	लोकसंख्या व स्त्री-पुरुष प्रमाण	1	Population and Sex Ratio	
२अ	जन्मासमयी स्त्री-पुरुष प्रमाण	2A	Sex Ratio	
२ब	०-४ वयोगटातील स्त्री-पुरुष प्रमाण	2B	Sex Ratio in the Age Group of 0-6 Years	
३	लोकसंख्या वृध्दिदर	3	Growth Rate of Population	
४	वयोगटाप्रमाणे लोकसंख्येचे वर्गीकरण (टक्केवारी)	4	Age Distribution of Population (Percentage)	
५अ	लोकसंख्येचे वैवाहिक स्थितीनुसार वर्गीकरण (एकूण) (टक्केवारी), २०१५	5A	Marital Status Distribution of the Population (Total) (in Per cent), 2015	
५ब	लोकसंख्येचे वैवाहिक स्थितीनुसार वर्गीकरण (ग्रामीण) (टक्केवारी), २०१५	5B	Marital Status Distribution of the Population (Rural) (in Per cent), 2015	
५क	लोकसंख्येचे वैवाहिक स्थितीनुसार वर्गीकरण (नागरी) (टक्केवारी), २०१५	5C	Marital Status Distribution of the Population (Urban) (in Per cent), 2015	
६	विशिष्ट वयोगटानुसार जनन क्षमता दर	6	Age Specific Fertility Rate	
७	एकूण जननक्षमता दर (एजद) आणि सर्वसाधारण जननक्षमता दर (सजद)	7	Total Fertility Rate (TFR) and General Fertility Rate (GFR)	
८	विशिष्ट वयोगट मृत्यू दर	8	Age Specific Mortality Rate	
९	विवाह समयीचे मध्यम वय	9	Median Age at Marriage	
१०	स्त्री प्रमुख कुटुंबे आणि त्यांचे सरासरी आकारमान	10	Female Headed Households and Average Size	
११	स्थलांतराच्या विविध प्रकारानुसार स्थलांतराचे वर्गीकरण (टक्केवारी)	11	Distribution (per cent) of Migrants in Different Migration Streams	
१२अ	स्थलांतराचे कारणानुसार वर्गीकरण २००१	12A	Distribution (Percentage) of Migrants by Reason, 2001	
१२ब	स्थलांतराचे कारणानुसार वर्गीकरण २०११	12B	Distribution of Migrants by Reason 2011	
II	**आरोग्य**	**II**	**HEALTH**	
१३	बालमृत्यू दर	13	Infant Mortality Rate	

तक्ता क्र	विषय	Table No.	Subject	पृष्ठ क्र. Page No.
१४	जन्मसमयी अपेक्षित आयुर्मयादा	14	Expectation of Life at Birth	
१५	प्रसूती समयी मातेला मिळालेल्या वैद्यकीय सेवेनुसार जीवीत बालकांचे वर्गीकरण (टक्केवारी)	15	Percentage Distribution of Live Births by type of Medical Attention at the Time of Delivery Received by the Mother	
१६	गर्भार व प्रसूतीशी संबंधीत मृत्युंची त्यांच्या कारणांनुसार टक्केवारी	16	Percentage Distribution of Pregnancy and child birth related deaths by their causes	
१७	विविध वयोगटांसाठी सरासरी प्रतिदिन आवश्यक व प्रत्यक्ष घेतलेले उष्मांक व प्रथिने	17	Daily Average Intake of Energy and Protein against Recommended Intake by Age Group	
१८	कुटुंबनियोजनाकरिता वेगवेगळया पद्धतींचा स्विकार करणारे	18	Family Planning Acceptors by Various Methods	
१९	विविध कुटुंब नियोजन पद्धतीनी संरक्षित जोडप्यांची टक्केवारी	19	Percentage of Couples Effectively Protected by Various Family Planning Methods	
III	**आर्थिक स्थिती**	**III**	**ECONOMIC STATUS**	
२०	लिंगनिहाय रोजगारावरील व्यक्तींचे प्रमाण (टक्केवारी)	20	Workforce Participation Rate (Per cent) by Sex	
२१	वयोगटानुसार श्रमशक्तीतील सहभागाचे प्रमाण (टक्केवारी)	21	Labour Force Participation Rates (Per cent) by Age	
२२	महाराष्ट्रातील संघटित क्षेत्रांमधील एकूण व स्त्री रोजगार	22	Total and Woman Employment in Organized Sectors of Maharashtra	
२३	मुख्य व्यवसाय गटानुसार बिगर शेती आस्थापनांतील एकूण व स्त्री रोजगार आणि भाडेतत्वावर घेतलेले कामगार	23	Total and Female Employment and Hired Workers in Non-Agricultural Establishments by Major Activity Group	
२४	वयोगटानुसार बेरोजगारीचे दर (टक्केवारी)	24	Unemployment Rates (Per cent) by Age	
२५	शेतकरी व शेतमजूर सोडून बिगर शेती व्यवसायातील मुख्यत: काम करणा-यांचे व्यवसाय गटानुसार वर्गीकरण, २०११	25	Distribution of Main Workers other than Cultivators and Agricultural Labourers According to Different Occupational Categories-2011	
२६	मुख्यत: काम करणा-यांचे उद्योगाच्या प्रकारानुसार वर्गीकरण	26	Distribution of Main Workers by Industrial Categories	
२७	पुरूषांपेक्षा जास्त स्त्रिया असलेले उद्योग, २०११	27	Industries Which Employed more Females than Males, 2011	

तक्ता क्र	विषय	Table No.	Subject	पृष्ठ क्र. Page No.
२८	श्रमशक्तीची शैक्षणिक स्तरानुसार विभागणी	28	Educational Composition of Labour Force	
२९	दारिद्रय निर्मूलन कार्यक्रमाखाली ग्रामीण भागात निर्माण झालेल्या रोजगारात स्त्रियांचा हिस्सा	29	Share of Women in Employment Generated under Poverty Alleviation Programmes in Rural Areas	
IV	**शिक्षण**	**IV**	**EDUCATION**	
३०	साक्षरतेसंबंधी प्रगती	30	Progress of Literacy	
३१	वयोगटानुसार आणि लिंगानुसार साक्षर लोकसंख्या (टक्केवारी)	31	Literates by Age and Sex (Per cent)	
३२	शैक्षणिक स्तरानुसार लोकसंख्येचे वर्गीकरण (टक्केवारी)	32	Distribution of Population by Education Level (Per cent)	
३३	संबंधित वयोगटानुसार लिंगनिहाय पटसंख्येची २०११ च्या संबंधित लोकसंख्येशी टक्केवारी	33	Gross Enrolment as Percentage to the 2011 Population of the Relevant Age/Sex	
३४	प्रति १०० मुलांच्या तुलनेत शाळा व महाविद्यालयातील मुलींची संख्या	34	Number of Girls per 100 Boys Enrolled in Schools and Colleges	
३५	१०० पुरुषांच्या तुलनेत विद्यापिठीय शिक्षणाच्या मुख्य शाखांतील स्त्रियांची संख्या	35	Number of Females per १०० Males in University Education in Major Discipline	
३६	शालेय शिक्षणाच्या विविध स्तरावरील गळतीचे प्रमाण	36	Drop Out Rates (Per cent) at Different Stages of School Education	
३७	शिक्षणाच्या विविध स्तरावर दर १०० शिक्षकांच्या तुलनेत शिक्षिकांची संख्या	37	Number of Female Teachers per 100 Male Teachers at Different Levels of Education	
V	**निर्णय प्रक्रिया**	**V**	**DECISION MAKING**	
३८	राज्य मंत्रिमंडळामध्ये महिलांचे प्रतिनिधित्व	38	Representation of Women in the State Council of Ministers	
३९	विविध विधानसभा निवडणुकीत मतदारांची संख्या आणि मतदानाची टक्केवारी	39	Number of Electors and Percentage of Voting in Various in Various Assembly Elections	
४०	विविध विधानसभा लढविणा-या व निवडून आलेल्या उमेदवारांची संख्या	40	Number of Candidates Contesting and Elected in Various Assembly Elections	
४१	मुंबई उच्च न्यायालयातील लिंगानुसार न्यायमूर्तींची संख्या	41	Number of Judges by Sex in the High Court, Mumbai	
४२	केंद्र शासन, राज्य शासन आणि स्थानिक संस्थांमधील रोजगार	42	Employment in Central Government and Local Bodies	

तक्ता क्र	विषय	Table No.	Subject	पृष्ठ क्र. Page No.
४३	श्रेणीनुसार नियमित स्वरूपाचे व नियमितेतर (इतर) राज्य शासकीय कर्मचारी (स्थानिक स्वराज्य संस्थान व्यतिरिक्त)	43	Regular and Non-Regular (other) State Government Employees by Grade & (Excluding Local Bodies)	
VI	**गुन्हे**	**VI**	**CRIMES**	
४४	स्त्रियांविरूद्ध विविध प्रकारचे गुन्हे	44	Different Types of Crimes against Women	
४५	वयोगटा प्रमाणे बलात्काराचे बळी	45	Victims of Rape by Age Groups	
४६	आत्महत्या दर	46	Suicide Rate	
४७	बाल गुन्हेगारी	47	Juvenile Delinquency	

वापरण्यात आलेल्या संज्ञाच्या व्याख्या

घातांकी वार्षिक वृद्धिदर

$$r = \left[\frac{Ln\ P(t+10) - Ln\ P(t)}{10}\right]$$

Ln = 'e' पायावरील लॉगॅरिथम

P (t+१०) = १० वर्षांनतरच्या जनगणनेतील लोकसंख्या

P (t) = पहिल्या जनगणनेतील लोकसंख्या

विशिष्ट वयोगट - जननक्षमता दर

एखाद्या वर्षासाठी विशिष्ट वयोगट - जननक्षमता दर म्हणजे त्या वर्षातील विशिष्ट वयोगटातील प्रति हजार स्त्रियांमागे जीवित जन्मांची संख्या होय.

विशिष्ट वयोगट - मृत्युदर

एखाद्या वर्षासाठी विशिष्ट वयोगट- मृत्युदर दर म्हणजे त्या वर्षातील विशिष्ट वयोगटातील प्रति हजार लोकसंख्येमागे मृत्युची संख्या होय.

परिणामकारकरित्या संरक्षित जोडपी

परिणामकारकरित्या संरक्षित जोडपी म्हणजे कुटंब नियोजन कार्यक्रमाखाली गर्भनिरोधनाच्या विविध पद्धतींचा परिणामकारक अवलंब करणारी जननक्षम जोडपी होय. म्हणजेच हा कुटुंब नियोजन कार्यक्रमाखाली जननक्षम जोडप्यांच्या गर्भनिरोधनाच्या पद्धतींच्या परिणामकारक वापराचे प्रमाण दर्शविणारा निर्देशक आहे. ही परिणामकारकता नसबंदी शस्त्रक्रिया व मुखाद्वारे घेणाच्या गोळ्यांच्या बाबतीत १०० टक्के असते, आय.यु.डी (लूप) च्या बाबतीत ९५ टक्के व इतर पांरपारिक गर्भनिरोधक साधनांच्या बाबतीत ५० टक्के समजण्यात येते.

गळतीचे प्रमाण

प्राथमिक (इयत्ता १ ली ते ५ वी), वरिष्ठ प्राथमिक (इयत्ता ६ वी ते ८ वी)आणि माध्यमिक (इयत्ता ९ वी व १० वी) या इयत्ताच्या गळती प्रमाणाची चालू वर्षासाठीची व्याख्या खालील प्रकारे आहेत.

१. प्राथमिक स्तरावरील गळतीचा दर $= \frac{\text{चालू वर्षाच्या चार वर्षामागील पहिल्या इयतेतील पटसंख्या} - \text{वजा (–) चालू वर्षात पाचव्या इयतेतील पटसंख्या}}{\text{चालू वर्षाच्या चार वर्षामागील पहिल्या इयतेतील पटसंख्या}} \times 100$

२. वरिष्ठ प्राथमिक स्तरावरील गळतीचा दर $= \frac{\text{चालू वर्षाच्या दोन वर्षामागील सहाव्या इयतेतील पटसंख्या} - \text{वजा (–)चालू वर्षात आठव्या इयतेतील पटसंख्या}}{\text{चालू वर्षाच्या दोन वर्षामागील पाचव्या इयतेतील पटसंख्या}} \times 100$

३. माध्यमिक स्तरावरील गळतीचा दर $= \frac{\text{चालू वर्षाच्या एका वर्षामागील नवव्या इयतेतील पटसंख्या} - \text{वजा (–)चालू वर्षात दहाव्या इयतेतील पटसंख्या}}{\text{चालू वर्षाच्या एका वर्षामागील नवव्या इयतेतील पटसंख्या}} \times 100$

रोजगार असलेला आणि बेरोजगार

राष्ट्रीय नमुना पाहणी संघटनेने अंगिकारलेल्या 'सामान्य कार्यस्थिती' बाबतच्या (३६५ दिवसांच्या संदर्भकाळासाठी) दृष्टीकोनातून एखादी व्यक्ती जर गत ३६५ दिवसांच्या संदर्भकाळापैकी तुलनेने अधिक कालावधीकरिता एक किंवा एकापेक्षा अधिक प्राप्तीकारी व्यावसायांत/कार्यात गुंतलेली असेल, तर त्याला/तिला काम करणारी किंवा रोजगार असलेली मानण्यात येते. तो/ती विशिष्ट संदर्भकाळात तुलनेने अधिक कालावधीकरिता जर कामासाठी उपलब्ध असलेली किंवा कामाच्या शोधात असलेली अथवा बेरोजगार मानण्यात येते.

जन्माच्या वेळेची आयुर्मर्यादा

जन्माच्या वेळीची आयुर्मर्यादा म्हणजे एखाद्या व्यक्तीच्या जन्माच्या वेळी प्रचलित मुत्युदर चालू राहिला तर ती व्यक्ती किती वर्ष जगू शकेल ती अंदाजित सरासरी वर्षे.

सर्वसाधारण जननक्षमता दर

सर्वसाधरण जननक्षमता दर म्हणजे एखाद्या वर्षासाठी १५ ते ४९ या वयोगटातील प्रति हजार जननक्षम स्त्रियांमागे जीवित जन्मांची संख्या होय.

स्थूल पटसंख्या प्रमाण

एखाद्या विशिष्ट शैक्षणिक स्तरावरील स्थूल पटसंख्या प्रमाण म्हणजे त्या शैक्षणिक स्तराशी संबंधित वयोगटातील दर शंभर मुलांमागे त्या शैक्षणिक स्तरावरील पटसंख्येचे प्रमाण.

येथे विचारात घेण्यात आलेले दोन स्तर म्हणजे प्राथमिक (इयता १ ते ५) व वरिष्ठ प्राथमिक (इयता ६ ते ८) हे असून संबंधित वयोगट अनुक्रमे ६ ते १० वर्षे व ११ ते १३ वर्षे होत. म्हणजेच प्राथमिक (इयता १ ते ५) स्तरावरील स्थूल पटसंख्या प्रमाण म्हणजे ६ ते १० वयोगटातील दर शंभर मुलांमागे १ ते ५ इयत्तेतील पटावरील संख्या. या आकडेवारीचा अर्थ लावतांना हे लक्षात घेतले पाहिजे की, १ ते ५ इयत्तांमध्ये ६ ते १० वयोगटाच्या बाहेरील बरीच मुले असण्याची शक्यता आहे. त्यामुळे एखाद्या वयोगटाकरिता स्थूल पटसंख्या प्रमाण १०० पेक्षा अधिक असू शकेल.

बालमृत्यु दर

एखाद्या वर्षातील बालमृत्यु दर म्हणजे त्या वर्षातील दर हजार जीवित जन्मामागे एक वर्षापेक्षा कमी वयाच्या मुलांच्या मृत्युची संख्या होय.

बालगट (जुवेनाइल)

१६ वर्षांखालील मुलगे व १८ वर्षाखालील मुली यांना बाल (जुवेनाइल) असे म्हणतात. १९८८ पूर्वी २१ वर्षाखालील मुलगे व मुलींना बाल म्हणून समजण्यात येत असे.

श्रम शक्ती

रोजगार असलेल्या व काम करणाऱ्या व्यक्ती आणि रोजगाराच्या शोधात आणि / किंवा रोजगारासाठी उपलब्ध असणाऱ्या एकूण व्यक्तींना श्रमशक्ती म्हणतात.

साक्षर

जी व्यक्ती कोणत्याही एका भाषेत आकलनासह वाचू आणि लिहू शकते, त्या व्यक्तीला साक्षर म्हणतात. जी व्यक्ती नुसती वाचू शकते पण लिहू शकत नाही अथवा वाचू आणि लिहू शकत नाही, त्या व्यक्तीला निरक्षर म्हणतात.

मुख्य कार्यस्थिती

पाहणीच्या दिनांकापूर्वीच्या ३६५ दिवसांत एखाद्या व्यक्तीने ज्या कार्यात तुलनेने जास्त कालावधीकरिता काम केले असेल, ते कार्य त्या व्यक्तीची मुख्य कार्यस्थिती मानण्यात येते.

दुय्यम कार्यस्थिती

मुख्य कार्यस्थिती नुसार काम न करणाऱ्या व्यक्तीने जर कोणतेही आर्थिक कार्य दुय्यम काम म्हणून केले असेल. तर त्या व्यक्तीस दुय्यम कार्यस्थिती नुसार काम करणारा मानण्यात येते.

आत्महत्या दर

दर लाख लोकसंख्येमागे आत्महत्यांची संख्या म्हणजे आत्महत्या दर होय.

विवाहाचे मध्यक वय

विवाहाचे मध्यक वय म्हणजे प्रथम विवाहावेळच्या वयाचा मध्यांक होय.

एकूण जननक्षमता दर

प्रचलित जननक्षमता दरानुसार एखाद्या स्त्रीला तिच्या जननक्षम वयात (१५ ते ४९ वर्षे) होऊ शकणाऱ्या
मुलांची सरासरी संख्या म्हणजे एकुण जननक्षमता दर होय.

नागरी भाग

नागरी भागाची व्याख्या पुढीलप्रमाणे केली जाते.

अ) महानगरपालिका, नगरपालिका, नगर परिषद, कटक मंडळे असलेली सर्व ठिकाणे किंवा अधिसूचित शहरी क्षेत्र समिती ई.

ब) इतर सर्व ठिकाणे जे खालील निकष पूर्ण करतात

१) किमान ५,००० लोकसंख्या

२) काम करणाऱ्या पुरुष लोकसंख्येपैकी किमान ७५ टक्के पुरुष बिगर शेती व्यवसायात असतील आणि

3) लोकसंख्येची घनता दर चौ.कि.मी मागे किमान ४०० व्यक्ती इतकी असेल. (१००० व्यक्ती प्रति चौरस मैल)

काम करणारे

कोणत्याही लाभदायक कार्यात गुंतलेल्या व्यक्तींना काम करणारे (रोजगार असणारे) मानण्यात येते. या व्यक्ती म्हणजे काम करणारे अथवा रोजगार असणारे या पहिल्या मुख्य कार्यप्रकाराखाली येणाऱ्या नऊ रोजगार प्रकारांपैंकी एका अथवा अधिक प्रकारात कार्यरत असणाऱ्या व्यक्ती.

कार्य सहभाग दर

कार्य सहभाग दर म्हणजे एकूण लोकसंख्येमध्ये काम करणाऱ्या व्यक्तींचे शेकडा प्रमाण.

DEFINITIONS OF TERMS USED

Annual Exponential Growth Rate

$$r = \left[\frac{Ln\ P(t+10) - Ln\ P(t)}{10}\right]$$

Ln - logarithms to the base 'e'
P (t+10) - population in the next census after 10 Years
P (t) - population in first census

Age-specific Fertility Rate

Age-specific fertility rate in a year is defined as the number of live births in that year per thousand women of that specific age group.

Age-Specific Mortality Rate

Age-specific mortality rate is defined as the number of deaths in specific age-group per thousand population in the same age-group in given year.

Couples Effectively Protected

Couples effectively protected is defined as the use-effectiveness levels of different methods which is indicative of the effective coverage of the eligible couples of all the methods of contraception under family planning. The effectiveness is taken to be 100% in case of sterilization and oral pills, 95% in case of IUD and 50% in case of conventional contraceptives.

Drop-out Rate

Drop-out Rate for Primary (I-V), Middle (VI-VII) and Secondary (IX-X) during current year are defined as

$$\text{1. Drop-Out Rate for Primary (I-V)} = \frac{\begin{array}{c}\text{enrolement in Class I Preceeding}\\ \text{four year form current year} - \text{Enrolement}\\ \text{in class V during current year}\end{array}}{\begin{array}{c}\text{Enrolement in Class I preceeding}\\ \text{four year form current year}\end{array}} \times 100$$

$$\text{2. Drop-Out Rate for Middle (VI-VIII)} = \frac{\begin{array}{c}\text{enrolement in Class VI Preceeding}\\ \text{two year form current year} - \text{Enrolement}\\ \text{in class VIII during current year}\end{array}}{\begin{array}{c}\text{Enrolement in Class VI preceeding}\\ \text{two year form current year}\end{array}} \times 100$$

$$\text{3. Drop-Out Rate for Secondary (IX-X)} = \frac{\begin{array}{c}\text{enrolement in Class IX Preceeding}\\ \text{one year form current year} - \text{Enrolement}\\ \text{in class X during current year}\end{array}}{\begin{array}{c}\text{Enrolement in Class IX preceeding}\\ \text{one year form current year}\end{array}} \times 100$$

Employed and Unemployed

According to usual status approach, (with reference period of 365 days) adopted by National Sample Survey Organization (NSSO) a person is considered as working or employed if he/she is engaged relatively for a longer time, during the reference period of last 365 days in any one or more of the work activities. He/she was considered as seeking or available for work or unemployed if he/she was not working but was either seeking or available for work for a relatively longer period of the specified reference period.

Expectation of Life at Birth

The expectation of life at birth is defined as the average number of years expected to be lived at the time of birth if current mortality trends were to continue.

General Fertility Rate

General fertility rate is defined as the number of live births per 1000 women in the reproductive age-group (15-49) in a given year.

Gross Enrolment Ratio

Gross enrolment ratio at a particular stage of education is defined as the number of pupils per hundred children of the age group corresponding to that stage.

Two stages considered here are primary (I-V) and Middle (VI-VIII) the corresponding age groups for these stages are 6-10 years and 11-13 years respectively. Thus, gross enrolment ratio for primary stage (I-V) is total enrolment in classes I-V per hundred children in the age group 6-10 years. While interpreting these figures it should be noted that there may be many students outside the age group 6-10 years enrolled in class I-V. Therefore, enrolment ratio in some age groups can be more than 100.

Infant Mortality Rate

Infant mortality rate is defined as the number of deaths under one year of age to thousand live births in a year.

Juvenile

Boys below 16 years of age and girls below 18 years of age are defined as Juvenile. Before 1988 boys and girls below 21 years were taken as juvenile.

Labour Force

Labour force is defined as the total of persons working (or employed) and seeking or available for work (or unemployed)

Literate

A person who can both read and write with understanding in any language is considered as literate and a person who can merely read but cannot write is taken to be not literate.

Median age of Marriage

The median age of marriage is the median age at the time of first marriage.

Principal Status

The status of activity on which a person spent relatively longer time of the preceding 365 days prior to the date of survey was considered the principal usual activity status of the person.

Subsidiary Status

A 'non worker' (on the basis of principal usual activity status) who pursued some gainful activity in a subsidiary Capacity was considered to be usually working in a subsidiary capacity.

Suicide Rate

Suicide rate is defined as the number of suicides per hundred thousand population.

Total Fertility rate

Total fertility rate is defined as the average number of children that would be born to a women if she experiences the current fertility pattern throughout her reproductive span (15-49) years.

Urban Area

The definition of urban area is as follows

(A) All places with a municipality, corporation, municipal councils, cantonment board or notified town area committee etc.

(B) All other places which satisfied the following criteria

i) A minimum population of 5,000

ii) At least 75 per cent of the male main working population engaged in non-agricultural pursuits and

iii) A density of population of at least 400 persons per sq. km. (1000 person per Sq.mil

Work force

Persons engaged in any gainful activity are considered 'workers' (or employed). They are the persons assigned any one or more of the nine activity categories under the first broad activity category i.e. working or employed.

Work Force Participation Rate

Work force participation rate is defined as the proportion of workers in the population.

(I)

लोकसंख्या व जीवनविषयक आकडेवारी

Population & Vital Statistics

तक्ता क्रमांक १ / Table No. 1

लोकसंख्या व स्त्री-पुरूष प्रमाण

Population and Sex Ratio

अ. क्र.	वर्ष	ग्रामीण लोकसंख्या			००० पुरुषांमागे स्त्रिया*	नागरी लोकसंख्या			००० पुरुषांमागे स्त्रिया*	एकूण लोकसंख्या			००० पुरुषांमागे स्त्रिया*
		Rural Population				Urban Population				Total Population			
Sr.No	Year	स्त्रिया	पुरूष	एकूण	Females per '000 Males*	स्त्रिया	पुरूष	एकूण	Females per '000 Males*	स्त्रिया	पुरूष	एकूण	Females per '000 Males*
		Females	Males	Total		Females	Males	Total		Females	Males	Total	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	1961	1,41,60,223	1,42,30,934	2,83,91,157	995	49,64,613	61,97,948	1,11,62,561	801	1,91,24,836	2,04,28,882	3,95,53,718	936
2	1971	1,72,19,004	1,74,82,020	3,47,01,024	985	70,76,880	86,34,331	1,57,11,211	820	2,42,95,884	2,61,16,351	5,04,12,235	930
3	1981	2,02,63,121	2,05,27,456	4,07,90,577	987	1,01,05,924	1,18,87,670	2,19,93,594	850	3,03,69,045	3,24,15,126	6,27,84,171	937
4	1991	2,38,59,321	2,45,36,280	4,83,95,601	972	1,42,52,248	1,62,89,336	3,05,41,584	875	3,81,11,569	4,08,25,618	7,89,37,187	934
5	2001	2,72,89,275	2,84,43,238	5,57,32,513	959	1,91,28,702	2,18,91,032	4,10,19,734	874	4,64,17,977	5,03,34,270	9,67,52,247	922
6	2011	3,00,17,040	3,15,39,034	6,15,56,074	952	2,41,14,237	2,67,04,022	5,08,18,259	903	5,41,31,277	5,82,43,056	11,23,74,333	929

*प्रत्यक्ष आकडेवारीवर आधारीत

*Based on actual figures

आधार : भारतीय जनगणना

Source: Population Census of India

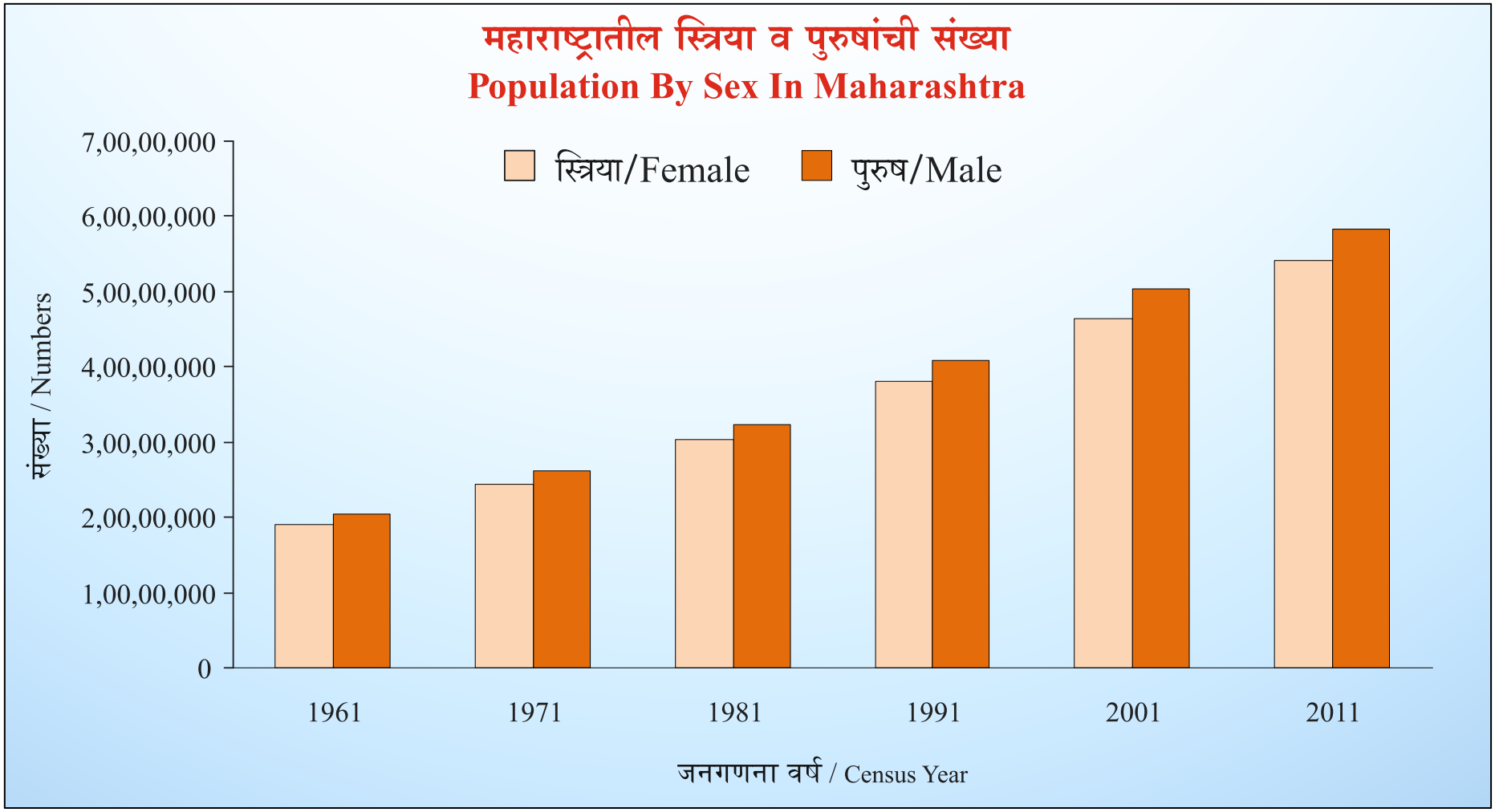
महाराष्ट्रातील स्त्रिया व पुरुषांची संख्या
Population By Sex In Maharashtra
स्त्रिया/Female
पुरुष/Male
7,00,00,000
6,00,00,000
5,00,00,000
4,00,00,000
3,00,00,000
2,00,00,000
1,00,00,000
0
संख्या / Numbers
1961
1971
1981
1991
2001
2011
जनगणना वर्ष / Census Year

तक्ता क्रमांक २(अ) / Table No. 2(A)				
स्त्री-पुरूष प्रमाण / Sex Ratio				
अ. क्र.	वर्ष	स्त्री-पुरूष प्रमाण ('००० पुरुषांमागे स्त्रिया)		
		Sex Ratio (Females per '000 Males)		
Sr. No	Year	ग्रामीण	नागरी	एकूण
		Rural	Urban	Total
1	2	3	4	5
1	1961	995	801	936
2	1971	985	820	930
3	1981	987	850	937
4	1991	972	875	934
5	2001	959	874	922
6	2011	952	903	929
आधार : भारतीय जनगणना			**Source:** Population Census of India	

तक्ता क्रमांक २(ब) / Table No.2 (B)		
०-६ वयोगटातील स्त्री-पुरूष प्रमाण		
Sex Ratio in the Age Group of 0-6 Years		
अ. क्र.	वर्ष	स्त्री-पुरूष प्रमाण (१०० पुरुषांमागे स्त्रिया)
Sr. No	Year	Sex Ratio (Females per 100 Males)
1	2	3
1	1971	97.2
2	1981	95.6
3	1991	94.6
4	2001	91.3
5	2011	89.4
आधार : भारतीय जनगणना		**Source:** Population Census of India

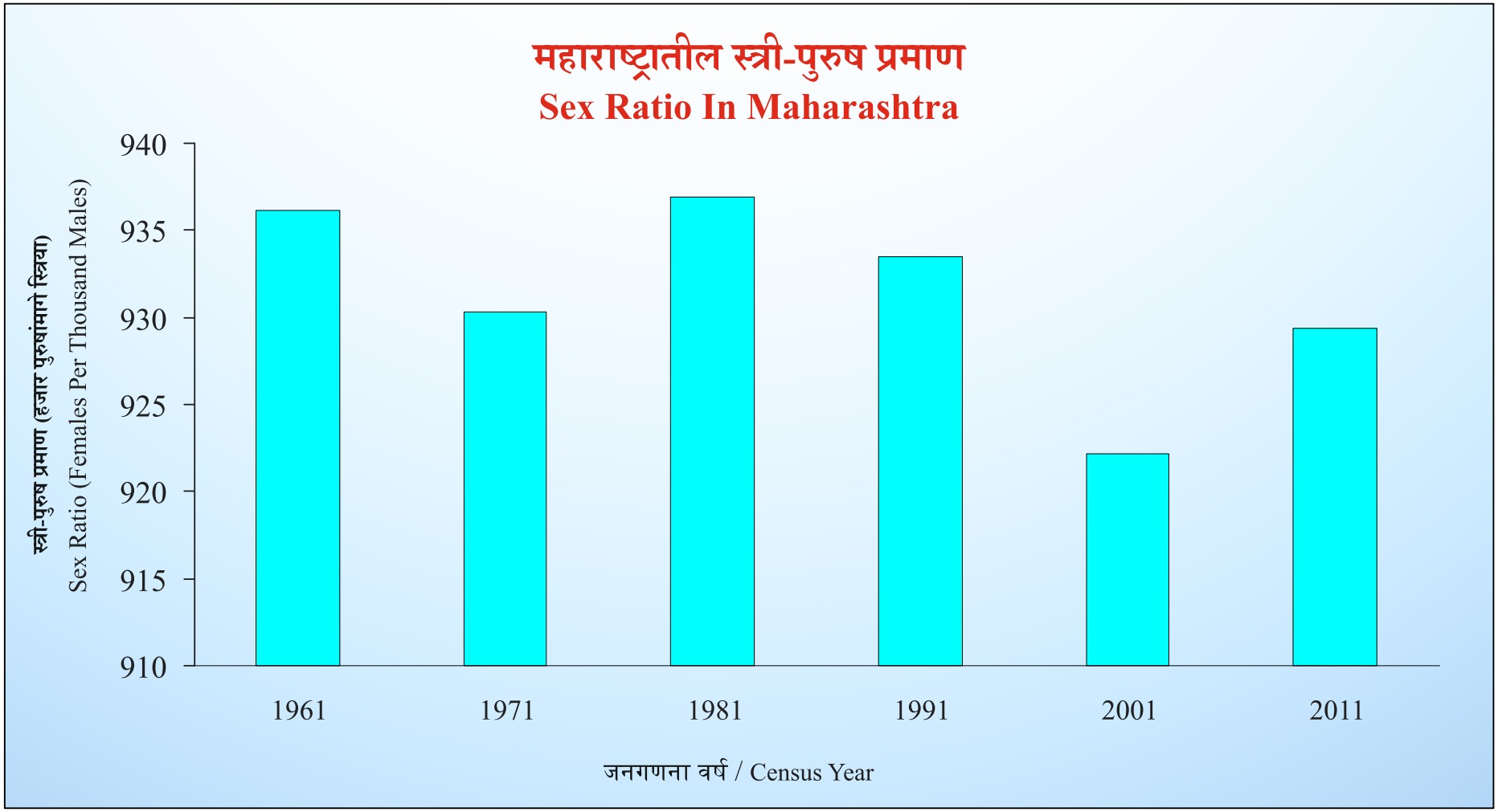
महाराष्ट्रातील स्त्री-पुरुष प्रमाण
Sex Ratio In Maharashtra
स्त्री-पुरुष प्रमाण (हजार पुरुषांमागे स्त्रिया)
Sex Ratio (Females Per Thousand Males)
940
935
930
925
920
915
910
1961
1971
1981
1991
2001
2011
जनगणना वर्ष / Census Year

तक्ता क्रमांक ३ / Table No. 3

लोकसंख्या वाढीचा दर

Growth Rate of Population

अ. क्र.	वर्ष	सरासरी घातांक वृद्धीदर		
		Average annual exponential Growth rate		
Sr. No.	Year	स्त्रिया	पुरूष	एकूण
		Females	Males	Total
1	2	3	4	5
1	1951-1961	2.12	2.17	2.14
2	1961-1971	2.42	2.49	2.46
3	1971-1981	2.26	2.18	2.22
4	1981-1991	2.30	2.33	2.32
5	1991-2001	2.09	1.97	2.04
6	2001-2011	1.52	1.45	1.50

आधार : भारतीय जनगणना

Source: Population Census of India

तक्ता क्रमांक ४ / Table No. 4

वयोगटाप्रमाणे लोकसंख्येचे वर्गीकरण (टक्केवारी)

Age Distribution of Population (Percentage)

अ. क्र.	वयोगट	वर्ष / Year							
		2012		2013		2014		2015	
Sr. No.	Age Group	स्त्रिया	पुरूष	स्त्रिया	पुरूष	स्त्रिया	पुरूष	स्त्रिया	पुरूष
		Females	Males	Females	Males	Females	Males	Females	Males
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	0-4	8.5	9.1	8.6	9.2	8.2	8.8	7.9	8.5
2	5-9	8.3	8.9	8.3	8.8	8.0	8.5	7.9	8.4
3	10-14	8.9	9.4	8.7	9.3	8.8	9.3	8.8	9.3
4	15-19	8.7	9.4	8.6	9.3	8.9	9.4	9.0	9.5
5	20-24	10.0	9.5	9.9	9.4	10.1	9.6	10.1	9.7
6	25-29	9.1	9.0	9.1	9.1	9.3	9.2	9.7	9.4
7	30-34	8.0	8.0	8.0	7.9	8.1	8.0	8.3	8.3
8	35-39	7.3	7.3	7.3	7.3	7.5	7.4	7.5	7.5
9	40-44	6.6	6.6	6.4	6.6	6.6	6.5	6.6	6.6
10	45-49	5.6	5.5	5.8	5.6	5.7	5.6	5.6	5.6
11	50-54	4.5	4.6	4.5	4.7	4.7	4.7	4.7	4.7
12	55-59	4.3	3.6	4.2	3.7	4.3	3.8	4.2	3.7
13	60-64	3.3	3.2	3.5	3.2	3.3	3.2	3.3	3.2
14	65-69	2.6	2.4	2.6	2.4	2.6	2.4	2.5	2.3
15	70-74	2.0	1.7	2.0	1.7	1.9	1.7	1.9	1.7
16	75-79	1.2	1.0	1.2	1.0	1.1	1.0	1.1	1.0
17	80-84	0.5	0.5	0.6	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5
18	85+	0.4	0.3	0.4	0.3	0.4	0.3	0.4	0.3
19	All ages	100	100	100	100	100	100	100	100

टीप : आकडे संक्षिप्तामध्ये दिल्याने बेरजा जुळतीलच असे नाही.

Note : Figures may not add up due to rounding.

आधार : महनिबंधक, भारत सरकार, नमुना नोंदणी पाहणी

Source : Registrar General, India, Sample Registration System

तक्ता क्रमांक ५(अ) / Table No. 5 (A)

लोकसंख्येचे वैवाहिक स्थितीनुसार वर्गीकरण (एकूण) (टक्केवारी), २०१५

Marital Status Distribution of the Population (Total) (in Per cent), 2015

अ. क्र.	वयोगट	अविवाहित			विवाहित			विधवा/घटस्फोटित/विभक्त		
		Never married			Married			Widowed/Divorced/Separated		
Sr. No.	Age Group	स्त्रिया	पुरूष	एकूण	स्त्रिया	पुरूष	एकूण	स्त्रिया	पुरूष	एकूण
		Females	Males	Total	Females	Males	Total	Females	Males	Total
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	0-9	15.8	16.9	16.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2	10-14	8.8	9.3	9.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
3	15-19	8.5	9.4	9.0	0.5	0.1	0.3	0.0	0.0	0.0
4	20-24	5.3	8.8	7.1	4.8	0.9	2.8	0.0	0.0	0.0
5	25-29	2.0	5.3	3.7	7.6	4.1	5.7	0.1	0.0	0.0
6	30-34	0.6	1.8	1.3	7.5	6.4	6.9	0.2	0.0	0.1
7	35-39	0.3	0.7	0.5	6.8	6.7	6.8	0.3	0.1	0.2
8	40-44	0.2	0.3	0.3	6.0	6.1	6.1	0.4	0.1	0.2
9	45-49	0.1	0.2	0.2	5.0	5.3	5.2	0.5	0.1	0.3
10	50-54	0.1	0.1	0.1	4.0	4.4	4.2	0.6	0.1	0.3
11	55-59	0.1	0.1	0.1	3.5	3.5	3.5	0.7	0.1	0.4
12	60-64	0.1	0.1	0.1	2.4	2.9	2.7	0.8	0.2	0.5
13	65-69	0.1	0.1	0.1	1.6	2.1	1.9	0.8	0.2	0.5
14	70-74	0.0	0.0	0.0	1.0	1.4	1.2	0.9	0.2	0.5
15	75-79	0.0	0.0	0.0	0.5	0.8	0.7	0.6	0.1	0.3
16	80-84	0.0	0.0	0.0	0.2	0.4	0.3	0.3	0.1	0.2
17	85+	0.0	0.0	0.0	0.1	0.2	0.1	0.2	0.1	0.2
18	All ages	42.1	53.1	47.9	51.6	45.4	48.3	6.4	1.5	3.8

आधार : महनिबंधक, भारत सरकार, नमुना नोंदणी पाहणी
Source : Registrar General, India, Sample Registration System

तक्ता क्रमांक ५ (ब) / Table No. 5 (B)

लोकसंख्येचे वैवाहिक स्थितीनुसार वर्गीकरण (ग्रामीण) (टक्केवारी), २०१५

Marital Status Distribution of the Population (Rural) (in Per cent), 2015

अ. क्र.	वयोगट	अविवाहित			विवाहित			विधवा/घटस्फोटित/विभक्त		
		Never married			Married			Widowed/Divorced/Separated		
Sr. No.	Age Group	स्त्रिया	पुरूष	एकूण	स्त्रिया	पुरूष	एकूण	स्त्रिया	पुरूष	एकूण
		Females	Males	Total	Females	Males	Total	Females	Males	Total
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	0-9	16.7	18.1	17.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2	10-14	9.6	10.1	9.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
3	15-19	8.9	10.0	9.5	0.5	0.1	0.3	0.0	0.0	0.0
4	20-24	4.8	8.9	6.9	5.2	1.1	3.1	0.0	0.0	0.0
5	25-29	1.6	4.8	3.3	6.6	3.9	5.2	0.1	0.0	0.0
6	30-34	0.4	1.4	1.0	6.8	5.7	6.2	0.1	0.0	0.1
7	35-39	0.2	0.5	0.4	6.4	6.1	6.2	0.3	0.0	0.2
8	40-44	0.1	0.2	0.2	5.8	5.9	5.8	0.3	0.1	0.2
9	45-49	0.1	0.2	0.1	5.0	5.1	5.0	0.4	0.1	0.2
10	50-54	0.1	0.1	0.1	4.1	4.2	4.2	0.4	0.1	0.3
11	55-59	0.0	0.0	0.0	3.6	3.4	3.5	0.6	0.1	0.4
12	60-64	0.0	0.1	0.0	2.7	2.9	2.8	0.8	0.2	0.5
13	65-69	0.1	0.1	0.1	2.0	2.2	2.1	0.9	0.2	0.5
14	70-74	0.0	0.0	0.0	1.2	1.7	1.5	1.0	0.2	0.6
15	75-79	0.0	0.0	0.0	0.6	1.0	0.8	0.6	0.2	0.4
16	80-84	0.0	0.0	0.0	0.2	0.4	0.3	0.3	0.1	0.2
17	85+	0.0	0.0	0.0	0.1	0.2	0.2	0.3	0.1	0.2
18	All ages	42.8	54.6	49.0	51.0	44.0	47.3	6.2	1.5	3.7

आधार : महनिबंधक, भारत सरकार, नमुना नोंदणी पाहणी

Source : Registrar General, India, Sample Registration System

तक्ता क्रमांक ५(क) / Table No.5 (C)

लोकसंख्येचे वैवाहिक स्थितीनुसार वर्गीकरण (नागरी) (टक्केवारी), २०१५

Marital Status Distribution of the Population (Urban) (in Per cent), 2015

अ. क्र.	वयोगट	अविवाहित			विवाहित			विधवा/घटस्फोटित/विभक्त		
		Never married			Married			Widowed/Divorced/Separated		
Sr. No.	Age Group	स्त्रिया	पुरूष	एकूण	स्त्रिया	पुरूष	एकूण	स्त्रिया	पुरूष	एकूण
		Females	Males	Total	Females	Males	Total	Females	Males	Total
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	0-9	14.5	15.3	14.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2	10-14	7.9	8.2	8.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
3	15-19	8	8.5	8.3	0.5	0.1	0.3	0.0	0.0	0.0
4	20-24	5.9	8.6	7.3	4.2	0.7	2.4	0.0	0.0	0.0
5	25-29	2.5	5.9	4.3	8.8	4.3	6.5	0.1	0.0	0.0
6	30-34	0.9	2.4	1.7	8.5	7.3	7.9	0.2	0.0	0.1
7	35-39	0.5	0.9	0.7	7.4	7.6	7.5	0.3	0.1	0.2
8	40-44	0.3	0.5	0.4	6.3	6.4	6.4	0.4	0.1	0.3
9	45-49	0.1	0.2	0.2	5.1	5.5	5.3	0.6	0.1	0.3
10	50-54	0.1	0.2	0.1	3.9	4.7	4.3	0.7	0.2	0.4
11	55-59	0.1	0.1	0.1	3.2	3.7	3.4	0.8	0.2	0.5
12	60-64	0.1	0.1	0.1	2.1	3.0	2.6	0.9	0.2	0.5
13	65-69	0.1	0.1	0.1	1.2	1.8	1.5	0.8	0.2	0.5
14	70-74	0.0	0.0	0.0	0.7	1.1	0.9	0.7	0.2	0.4
15	75-79	0.0	0.0	0.0	0.3	0.0	0.5	0.5	0.1	0.3
16	80-84	0.0	0.0	0.0	0.1	0.3	0.2	0.3	0.1	0.2
17	85+	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	0.2	0.1	0.1
18	All ages	41.1	51.2	46.3	52.3	47.3	49.7	6.6	1.5	4.0

आधार : महनिबंधक, भारत सरकार, नमुना नोंदणी पाहणी

Source : Registrar General, India, Sample Registration System

तक्ता क्रमांक ६ / Table No. 6

विशिष्ट वयोगटानुसार जनन क्षमता दर

Age Specific Fertility Rate

अ. क्र.	वयोगट	वर्ष / Year				
Sr. No.	Age Group	2011	2012	2013	2014	2015
1	2	3	4	5	6	7
1	15-19	28.6	26.3	27.3	16.7	10.8
2	20-24	179.5	178.7	178.0	194.7	141.3
3	25-29	107.5	109.3	108.3	96.0	131.2
4	30-34	34.8	34.7	37.5	41.7	55.3
5	35-39	9.1	9.9	8.8	12.9	16.7
6	40-44	1.6	2.2	1.3	4.2	4.9
7	45-49	0.4	0.3	0.2	1.4	1.4

आधार : महानिबंधक, भारत सरकार, नमुना नोंदणी पाहणी

Source : Registrar General, India, Sample Registration System

तक्ता क्रमांक ७ / Table No. 7

एकूण जननक्षमता दर (एजद) आणि सर्वसाधारण जननक्षमता दर (सजद)

Total Fertility Rate (TFR) and General Fertility Rate (GFR)

अ. क्र.	वर्ष	TFR / एजद			GFR / सजद		
Sr. No.	Year	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण
		Rural	Urban	Total	Rural	Urban	Total
1	2	3	4	5	6	7	8
1	2011	1.9	1.6	1.8	66.6	55.5	61.6
2	2012	2.0	1.6	1.8	66.7	54.2	61.1
3	2013	1.9	1.6	1.8	66.2	54.0	60.8
4	2014	1.9	1.7	1.8	66.3	56.1	61.9
5	2015	2.0	1.6	1.8	64.7	54.8	60.2

आधार : महनिबंधक, भारत सरकार, नमुना नोंदणी पाहणी

Source : Registrar General, India, Sample Registration System

तक्ता क्रमांक ८ / Table No. 8

विशिष्ट वयोगट मृत्यू दर / Age Specific Mortality Rate

अ. क्र.	वयोगट	वर्ष / Year													
		1991		2001		2011		2012		2013		2014		2015	
Sr. No.	Age Group	स्त्रिया	पुरूष	स्त्रिया	पुरूष	स्त्रिया	पुरूष	स्त्रिया	पुरूष	स्त्रिया	पुरूष	स्त्रिया	पुरूष	स्त्रिया	पुरूष
		Females	Males	Females	Males	Females	Males	Females	Males	Females	Males	Females	Males	Females	Males
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	1-4	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	0.8	0.8	0.6	0.7	0.6	0.6	0.4	0.4	0.9	0.6
2	0-4	16.7	15.9	11.5	9.3	5.2	5.0	5.4	5.1	4.9	4.9	4.6	4.5	5.2	4.2
3	5-9	1.6	1.3	0.9	0.8	0.3	0.5	0.7	0.6	0.4	0.6	0.3	0.5	0.5	0.8
4	10-14	1.2	0.7	1	1.3	0.4	0.3	0.3	0.4	0.4	0.4	0.3	0.3	0.5	0.8
5	15-19	2.1	1.2	1.4	1.5	1.3	0.7	0.8	1.0	1.2	0.6	0.7	0.8	0.5	1.0
6	20-24	2	2.2	1.1	1.6	1.1	1.5	1.4	1.2	1.2	1.3	1.1	1.7	0.9	1.6
7	25-29	2.7	3	3.3	2.2	1.3	2.2	0.5	1.6	1.1	2.0	1.2	2.4	1.0	2.1
8	30-34	1.8	3	1.6	4.1	1.4	3.2	0.8	2.7	1.0	2.3	1.7	2.8	1.3	2.3
9	35-39	3	3.6	3.6	5.2	1.4	3.8	1.6	3.2	1.6	4.0	2.2	3.6	1.9	3.1
10	40-44	4	5.7	2.1	5.4	1.6	4.5	1.5	4.7	2.4	4.2	3.4	4.5	2.0	2.8
11	45-49	5	8.7	5.3	9.8	3.7	5.9	3.1	6.7	2.0	6.3	4.4	6.6	3.7	5.1
12	50-54	7.5	11.2	6.3	11.2	3.5	8.4	5.0	9.5	3.6	8.8	6.5	9.4	6.9	8.4
13	55-59	14.8	20.4	16.3	14.4	6.5	13.9	6.3	10.8	6.1	9.3	8.6	12.3	10.0	13.6
14	60-64	21.6	31.8	18	25.1	15.3	25.6	12.8	19.4	14.4	14.9	13.0	16.1	16.4	19.7
15	65-69	33	48.4	26.09	42.6	24.4	32.8	28.0	32.2	20.7	29.3	16.6	22.7	23.3	26.5
16	70+	89.2	102	78.1	84	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	70-74	-	-	-	-	41.8	49.1	41.1	51.0	34.3	51.5	25.1	35.0	27.6	37.8
18	75-79	-	-	-	-	61.7	85.4	67.1	69.8	63.4	78.5	44.6	60.4	62.3	51.9
19	80-84	-	-	-	-	81.9	116.5	120.4	106.1	96.2	103.8	115.2	130.7	101.3	95.0
20	85+	-	-	-	-	170.4	145.7	155.9	146.4	192.9	216.8	188.8	228.9	165.1	164.2
21	All Ages	7.9	8.5	7.2	7.8	5.5	7.1	5.7	6.8	5.5	6.8	5.3	6.6	5.5	6.0

आधार : महनिबंधक, भारत सरकार, नमुना नोंदणी पाहणी

Source : Registrar General, India, Sample Registration System

तक्ता क्रमांक ९ / Table No. 9

विवाह समयीचे मध्यक वय / Median Age at Marriage

अ.क्र.	वर्ष	स्त्रिया #	पुरूष $
Sr.No.	Year	Females #	Males $
1	2	3	4
1	2005-06	17.8	24.4
2	2015-16	19.3	24.9

पहाणीच्या वेळी वय २०-४९ #Age at the time of Survey 20-49

$ पहाणीच्या वेळी वय २५-४९ $ Age at the time of Survey 25-49

आधार : १. राष्ट्रीय कुटुंब आरोग्य पाहणी - ३ (२००५-०६) २. राष्ट्रीय कुटुंब आरोग्य पाहणी - ४ (२०१५-१६)

Source : 1. National Family Health Survey - 3 (2005-06) 2. National Family Health Survey - 4 (2015-16)

तक्ता क्रमांक १० / Table No. 10

स्त्री प्रमुख कुटुंबे आणि त्यांचे सरासरी आकारमान / Female Headed Households and Average Size

अ.क्र.	वर्ष	ग्रामीण/ नागरी	कुटुंबे (हजारात)	स्त्री प्रमुख कुटुंबे (हजारात)	स्त्री प्रमुख कुटुंबे (टक्केवारी)	स्त्री प्रमुख कुटुंबे सरासरी आकारमान	Rural/ Urban
Sr No.	Year		Households (in '000)	Female headed Households (in '000)	Per cent Female Headed Households	Average size of Female Headed Households	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	2011-12	ग्रामीण	13,655	1,550	11.35	3.0	Rural
2	2011-12	नागरी	11,000	1,293	11.75	2.8	Urban

आधार : राष्ट्रीय नमुना पाहणी **Source :** National Sample Survey

तक्ता क्रमांक ११ / Table No. 11

स्थलांतराच्या विविध प्रकारानुसार स्थलांतराचे वर्गीकरण (टक्केवारी)

Distribution (per cent) of Migrants in Different Migration Streams

लिंग	वर्ष	ग्रामीणमधून ग्रामीण	ग्रामीणमधून नागरी	नागरीमधून नागरी	नागरीमधून ग्रामीण	भारताबाहेरील	अवर्गीकृत	एकूण स्थलांतरित	Sex
	Year	Rural to Rural	Rural to Urban	Urban to Urban	Urban to Rural	From Outside India	Unclified	Total Migrants	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
स्त्रिया	2001	53.9	19.6	15.5	5.1	0.3	5.7	100	Females
	2011	45.4	18.6	19.8	7.2	0.5	8.6	100	
पुरुष	2001	28.4	33.7	21.7	5.4	0.6	10.2	100	Males
	2011	25.9	27.7	25.2	7.7	0.7	12.8	100	
एकुण	2001	43.6	25.2	18	5.2	0.4	7.5	100	Total
	2011	37.2	22.5	22	7.4	0.6	10.4	100	

आधार : भारतीय जनगणना २०११

Source : Population Census of India 2011

तक्ता क्रमांक १२(अ) / Table No. 12(A)

स्थलांतराचे कारणानुसार वर्गीकरण २००१ / Distribution (Percentage) of Migrants by Reason, 2001

अ.क्र.	स्थलांतराचे कारण	पुरूष	स्थलांतरीत व्यक्ती (हजारात) Migrant Persons (in thousand)			स्थलांतरीत व्यक्तीची टक्केवारी Percentage of Migrant Persons			Male	Reason of Migration
Sr.No.		स्त्रिया	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	Female	
		एकूण	Rural	Urban	Total	Rural	Urban	Total	Total	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	रोजगार	पुरूष	1,413	4,820	6,232	20.7	48.5	37.2	Male	Employment
		स्त्रिया	377	296	673	2.4	3.2	2.7	Female	
		एकूण	1,790	5,115	6,905	8.0	26.6	16.6	Total	
2	व्यवसाय	पुरूष	26	141	167	0.4	1.4	1.0	Male	Business
		स्त्रिया	12	13	25	0.1	0.1	0.1	Female	
		एकूण	38	155	193	0.2	0.8	0.5	Total	
3	शिक्षण	पुरूष	148	293	441	2.2	2.9	2.6	Male	Education
		स्त्रिया	64	99	163	0.4	1.1	0.7	Female	
		एकूण	212	392	604	0.9	2.0	1.4	Total	
4	विवाह	पुरूष	80	34	114	1.2	0.3	0.7	Male	Marriage
		स्त्रिया	10,611	4,143	14,754	67.9	44.4	59.1	Female	
		एकूण	10,691	4,177	14,868	47.6	21.7	35.6	Total	
5	जन्मानंतर स्थलांतर	पुरूष	1,935	1,174	3,109	28.4	11.8	18.5	Male	Moved after birth
		स्त्रिया	1,170	830	2,000	7.5	8.9	8.0	Female	
		एकूण	3,105	2,004	5,109	13.8	10.4	12.2	Total	
6	कुटुंबासह स्थलांतर	पुरूष	1,108	1,866	2,974	16.2	18.8	17.7	Male	Moved after household
		स्त्रिया	1,496	2,718	4,214	9.6	29.2	16.9	Female	
		एकूण	2,603	4,585	7,188	11.6	23.8	17.2	Total	
7	इतर	पुरूष	2,113	1,613	3,726	31.0	16.2	22.2	Male	Others
		स्त्रिया	1,898	1,224	3,126	12.1	13.1	12.5	Female	
		एकूण	4,011	2,837	6,848	17.9	14.7	16.4	Total	
8	एकूण	पुरूष	6,822	9,942	16,764	100.0	100.0	100.0	Male	Total
		स्त्रिया	15,628	9,323	24,952	100.0	100.0	100.0	Female	
		एकूण	22,450	19,265	41,716	100.0	100.0	100.0	Total	

टीप : आकडे संक्षिप्तामध्ये दिल्याने बेरजा जुळतीलच असे नाही. **Note :** Figures may not add up due to rounding

आधार : भारतीय जनगणना २००१ **Source :** Population Census of India 2001

तक्ता क्रमांक १२(ब) / Table No. 12(B)

स्थलांतराचे कारणानुसार वर्गीकरण 2011 / Distribution of Migrants by Reason 2011

अ.क्र. / Sr.No.	स्थलांतराचे कारण	पुरूष / स्त्रिया / एकूण	स्थलांतरीत व्यक्ती (हजारात) Migrant Persons (in thousand) ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	स्थलांतरीत व्यक्तीची टक्केवारी Percentage of Migrant Persons ग्रामीण Rural	नागरी Urban	एकूण Total	Male / Female / Total	Reason of Migration
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	रोजगार	पुरूष	4,981	2,276	7,583	36.7	28.4	31.9	Male	Employment
		स्त्रिया	785	373	1,247	3.6	4.2	3.7	Female	
		एकूण	5,766	2,649	8,830	16.3	15.6	15.4	Total	
2	व्यवसाय	पुरूष	141	154	319	1.0	1.9	1.3	Male	Business
		स्त्रिया	79	80	179	0.4	0.9	0.5	Female	
		एकूण	219	233	498	0.6	1.4	0.9	Total	
3	शिक्षण	पुरूष	517	234	805	3.8	2.9	3.4	Male	Education
		स्त्रिया	273	139	445	1.3	1.5	1.3	Female	
		एकूण	790	372	1,250	2.2	2.2	2.2	Total	
4	विवाह	पुरूष	429	125	596	3.2	1.6	2.5	Male	Marriage
		स्त्रिया	14,551	3,534	19,166	66.8	39.4	57.1	Female	
		एकूण	14,980	3,658	19,762	42.4	21.5	34.5	Total	
5	जन्मानंतर स्थलांतर	पुरूष	4,256	2,149	6,876	31.4	26.8	28.9	Male	Moved after birth
		स्त्रिया	2,366	1,515	4,189	10.9	16.9	12.5	Female	
		एकूण	6,622	3,664	11,065	18.7	21.6	19.3	Total	
6	कुटुंबासह स्थलांतर	पुरूष	2,149	1,964	4,428	15.9	24.5	18.6	Male	Moved after household
		स्त्रिया	2,743	2,413	5,515	12.6	26.9	16.4	Female	
		एकूण	4,893	4,377	9,942	13.8	25.7	17.3	Total	
7	इतर	पुरूष	1,082	1,126	3,182	8.0	14.0	13.4	Male	Others
		स्त्रिया	994	921	2,802	4.6	10.3	8.4	Female	
		एकूण	2,076	2,047	5,985	5.9	12.0	10.4	Total	
8	एकूण	पुरूष	13,555	8,028	23,789	100.0	100.0	100.0	Male	Total
		स्त्रिया	21,791	8,974	33,543	100.0	100.0	100.0	Female	
		एकूण	35,347	17,002	57,331	100.0	100.00	100.0	Total	

टीप : आकडे संक्षिप्तामध्ये दिल्याने बेरजा जुळतीलच असे नाही. **Note :** Figures may not add up due to rounding

आधार : भारतीय जनगणना, २०११ **Source** : Population Census of India, 2011

(II)

आरोग्य

Health

तक्ता क्रमांक १३ / Table No. 13				
बालमृत्यू दर / Infant Mortality Rate				
अ.क्र.	वर्ष	मुली	मुले	एकूण
Sr.No.	Year	Girls	Boys	Total
1	2	3	4	5
1	2006	36	35	35
2	2007	35	33	34
3	2008	33	33	33
4	2009	33	28	31
5	2010	29	27	28
6	2011	25	24	25
7	2012	26	24	25
8	2013	25	23	24
9	2014	22	21	22
10	2015	22	19	21

आधार : महानिबंधक, भारत सरकार, नमुना नोंदणी पाहणी

Source : Registrar General India, Sample Registration System

तक्ता क्रमांक १४ / Table No. 14				
जन्मसमयी अपेक्षित आयुर्मयादा				
Expectation of Life at Birth				
अ.क्र.	वर्ष	स्त्रिया	पुरूष	एकुण
Sr.No.	Year	Females	Males	Total
1	2	3	4	5
1	1970-75	54.5	53.3	53.8
2	1976-80	57.1	55.6	56.3
3	1981-85	62.1	59.6	60.7
4	1987-91	64.6	61.5	63.0
5	1988-92	64.7	62.0	63.4
6	1989-93	65.4	63.0	64.2
7	1997-2001	67.9	64.3	66.0
8	2002-06	70.4	66.8	68.6
9	2007-11	72.4	68.3	70.3
10	2011-15	73.9	70.3	72.0

आधार : महानिबंधक, भारत सरकार, नमुना नोंदणी पाहणी

Source : Registrar General India, Sample Registration System

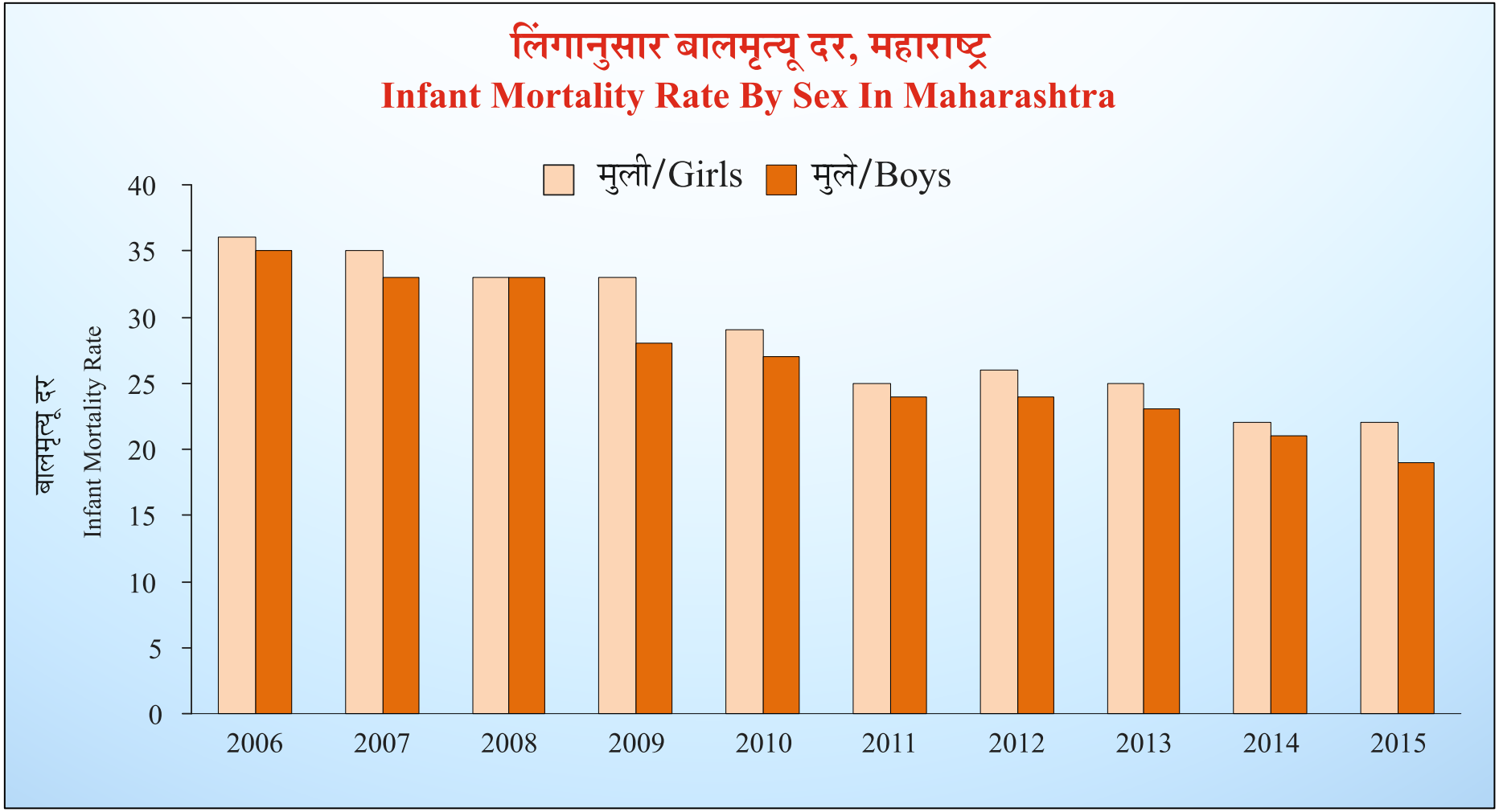
लिंगानुसार बालमृत्यू दर, महाराष्ट्र
Infant Mortality Rate By Sex In Maharashtra
मुली/Girls
मुले/Boys
बालमृत्यू दर
Infant Mortality Rate
40
35
30
25
20
15
10
5
0
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015

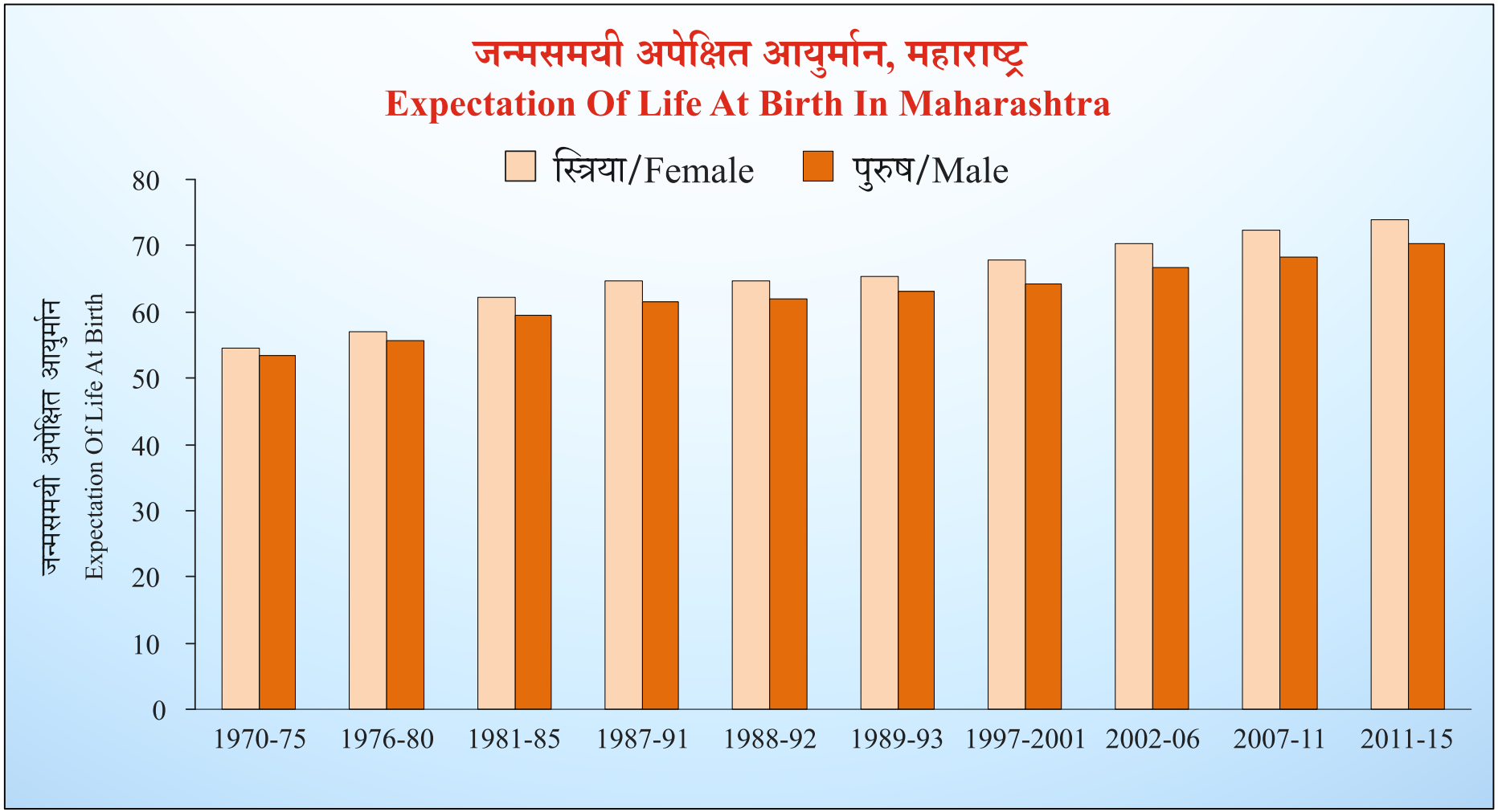
जन्मसमयी अपेक्षित आयुर्मान, महाराष्ट्र
Expectation Of Life At Birth In Maharashtra
स्त्रिया/Female
पुरुष/Male
जन्मसमयी अपेक्षित आयुर्मान
Expectation Of Life At Birth
80
70
60
50
40
30
20
10
0
1970-75
1976-80
1981-85
1987-91
1988-92
1989-93
1997-2001
2002-06
2007-11
2011-15

तक्ता क्रमांक १५ / Table No. 15

प्रसूती समयी मातेला मिळालेल्या वैद्यकीय सेवेनुसार जीवीत बालकांचे वर्गीकरण (टक्केवारी)

Percentage Distribution of Live Births by type of Medical Attention at the Time of Delivery Received by the Mother

	सेवेचा प्रकार	क्षेत्र	2011	2012	2013	2014	2015	Area	Type of Attention	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
स.रु	सरकारी रुग्णालय	ग्रामीण	48.4	51.8	52.6	52.9	53.7	Rural	Govt. Hospital	GH
		नागरी	58.4	57.1	57.4	57.4	57.6	Urban		
		एकूण	52.5	53.9	54.5	54.8	55.3	Total		
खा.रु	खाजगी रुग्णालय	ग्रामीण	37	37.3	39.0	39.4	39.9	Rural	Private Hospital	PH
		नागरी	39.9	41.5	41.6	41.9	41.9	Urban		
		एकूण	38.2	38.9	40.0	40.4	40.7	Total		
प्र.व्य	प्रशिक्षित व्यवसायीक	ग्रामीण	6.3	5.8	5.1	5.4	5.0	Rural	Qualified Professional	QP
		नागरी	1.3	1.1	0.7	0.5	0.3	Urban		
		एकूण	4.2	4.0	3.4	3.4	3.1	Total		
अ.का.इ	अप्रशिक्षित कार्यकारी व इतर	ग्रामीण	8.4	5.1	3.2	2.3	1.3	Rural	Untrained Functionary and others	UO
		नागरी	0.4	0.3	0.3	0.2	0.2	Urban		
		एकूण	5.1	3.2	2.1	1.4	0.9	Total		

स.रु : सरकारी रूग्णालये, ग्रामीण रूग्णालये, ग्रामीण आरोग्य केंद्र इत्यादी

खा.रु : खाजगी रुग्णालये, प्रसूती/शुश्रुषालये

प्र.व्य : डॉक्टर, प्रशिक्षित दाई, प्रशिक्षित प्रसाविका, प्रशिक्षित परिचारिका यांच्या सहाय्याने केलेल्या प्रसूती

अ.का.इ : प्रशिक्षित नसलेल्या ग्रामीण दाई अथवाइतरांच्या/नातेवाईकांच्या सहाय्यानी घरात केलेली प्रसूती

GH : Government hospitals, Rural hospitals, Primary health centres etc.

PH : Private hospitals, maternity/nursing homes, health centres etc.

QP : Delivery conducted in the home by doctor, trained dai, trained midwife, trained nurse etc.

UO : Delivery conducted in the home by untrained village dai or by relatives and others excluding the above.

आधार : महानिबंधक, भारत सरकार, नमुना नोंदणी पाहणी (वेगवेगळया वर्षांसाठी)

Source : Registrar General, India, Sample Registration System (Various years)

तक्ता क्रमांक १६ / Table No. 16				
गर्भार व प्रसूतीशी संबंधीत मृत्युंची त्यांच्या कारणांनुसार टक्केवारी				
Percentage Distribution of Pregnancy and child birth related deaths by their causes				
अ.क्र.	कारणे	संख्या Number	टक्केवारी Percentage	Causes
Sr.No.		2015	2015	
1	2	3	4	5
1	गर्भपात	10	0.76	Abortion & its complications
2	गर्भविषबाधा	216	16.44	Toxaemia of Pregnancy
3	रक्त क्षय	52	3.96	Anaemia
4	रक्तस्त्राव (प्रसूतीपूर्व, प्रसूती मधील व प्रसूती पश्चात)	243	18.49	Bleeding of pregnancy and puerperium
5	बाळंतपणाच्यावेळी बालकाच्या स्थितीमुळे होणारा मातेचा मृत्यू	19	1.45	Malposition of child leading to death of mother
6	प्रसुती पश्चात जंतू संसर्ग	123	9.36	Puerperial sepsis
7	वर्गीकरण न केलेले	233	17.73	Not classifiable
8	इतर	418	31.81	Other
	एकूण	1314	100.00	**Total**
आधार : आरोग्य सेवा संचालनालय, राज्य आरोग्य माहिती व जीवनविषयक आकडेवारी, पुणे. **Source :** Directorate of Health Services, State Health Information and Vital Statistics, Pune				

तक्ता क्रमांक १७ / Table No. 17

विविध वयोगटांसाठी सरासरी प्रतिदिन आवश्यक व प्रत्यक्ष घेतलेले उष्मांक व प्रथिने

Daily Average Intake of Energy and Protein against Recommended Intake by Age Group

अ.क्र.	वयोगट	उष्मांक- प्रतिदिन किलोकॅलरी मध्ये				प्रथिने- प्रतिदिन ग्रॅममध्ये			
		Energy-kilocalories/ day				Protein-gram/ day			
		*आवश्यक		**प्रत्यक्ष घेतलेले		*आवश्यक		**प्रत्यक्ष घेतलेले	
Sr.No.	Age-Group	*Recommended		**Intake		*Recommended		**Intake	
		स्त्रिया	पुरूष	स्त्रिया	पुरूष	स्त्रिया	पुरूष	स्त्रिया	पुरूष
		Females	Males	Females	Males	Females	Males	Females	Males
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	1-3	1,060	1,060	581	581	16.7	16.7	16.4	16.4
2	4-6	1,350	1,350	869	869	20.1	20.1	23.6	23.6
3	7-9	1,690	1,690	1,091	1,091	29.5	29.5	28.4	28.4
4	10-12	2,010	2,190	1,183	1,216	40.4	39.9	30.8	32.8
5	13-15	2,330	2,750	1,274	1,428	51.9	54.3	32.9	39.4
6	16-18	2,440	3,020	1,301	1,576	55.5	61.5	35.9	42.3
7	> 18	1,900	2,320	1,390	1,585	55.0	60.0	38.4	44.5

*Recommended Dietary Allowances-2010 (RDA-2010) **National Nutrition Monitoring Bureau-2012 , Rural, Third Repeat Survey

आधार : राष्ट्रीय पोषण संस्था, हैद्राबाद **Source :** National Institute of Nutrition, Hyderabad

तक्ता क्रमांक १८ / Table No. 18

कुटुंबनियोजनाकरिता वेगवेगळया पद्धतींचा स्विकार करणारे

Family Planning Acceptors by Various Methods

अ.क्र.	वर्ष	नसबंदी / Sterlisation		गर्भनिरोधक साधने I.U.D. Insertion	तत्सम गर्भनिरोधक साधने वापरणारे Equivalent c.c. users	तत्सम मुखाद्वारे गोळया घेणारे Equivalent Oral pill users	एकूण साधने/गोळया यांचा स्विकार करणारे Total acceptors
Sr.No.	Year	पुरूष नसबंदी Vasectomy	स्त्री नसबंदी Tubectomy				
1	2	3	4	5	6	7	8
1	2011-12	20,357	4,74,334	3,66,856	3,39,421	2,35,963	14,36,931
2	2012-13	18,877	4,86,243	3,76,847	3,04,341	2,04,497	13,90,805
3	2013-14	17,365	4,86,868	4,11,970	2,51,310	2,07,780	13,75,293
4	2014-15	13,952	4,58,626	3,91,583	2,42,630	2,14,809	13,21,600
5	2015-16	14,821	4,46,816	3,98,029	2,26,471	2,20,934	13,07,071

आधार : राज्य कुटुंब कल्याण कार्यालय, महाराष्ट्र शासन, पुणे
Source : State Family Welfare Bureau, Government of Maharashtra, Pune

तक्ता क्रमांक १९ / Table No. 19

विविध कुटुंब नियोजन पद्धतीनी संरक्षित जोडप्यांची टक्केवारी / Percentage of Couples Effectively Protected by Various Family Planning Methods

अ.क्र	वर्ष	पुरुष नसबंदी	स्त्री नसबंदी	गर्भाशय वलय	मुखाद्वारे घ्यावयाच्या गोळया	गर्भनिरोधक साधने वापरणारे	इंजेक्शनद्वारे द्यावयाचे गर्भनिरोधक	कोणतीही आधुनिक पद्धती
Sr.No	Year	Male Sterilisation	Female Sterilisation	I.U.D.	Oral pills	C.C.	Injectables	Any Modern Methods
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	NFHS 1 (1992-93)	6.2	40.3	2.5	1.4	2.5	उ.ना	52.9
2	NFHS 2 (1998-99)	3.7	48.5	1.9	1.7	4	उ.ना	59.9
3	NFHS 3 (2005-06)	2.1	51.1	3	2.4	6.2	उ.ना	64.9
4	NFHS 4 (2015-16)	0.4	50.7	1.6	2.4	7.1	0.2	62.6

उ.ना. - उपलब्ध नाही
आधार : राष्ट्रीय कुटुंब आरोग्य सर्वेक्षण
Source : National Family Health Survey

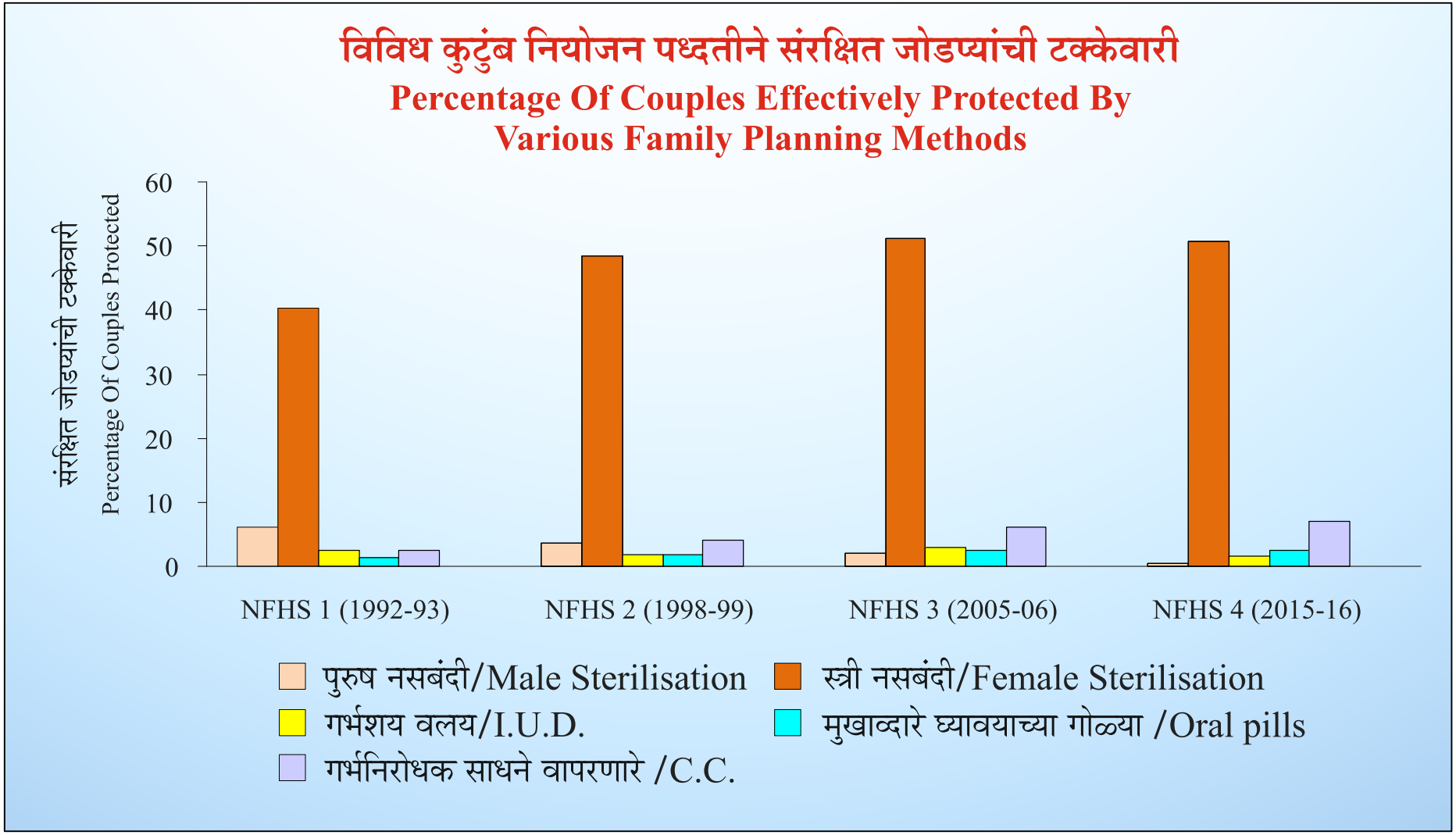
विविध कुटुंब नियोजन पध्दतीने संरक्षित जोडप्यांची टक्केवारी
Percentage Of Couples Effectively Protected By Various Family Planning Methods
संरक्षित जोडप्यांची टक्केवारी
Percentage Of Couples Protected
60
50
40
30
20
10
0
NFHS 1 (1992-93)
NFHS 2 (1998-99)
NFHS 3 (2005-06)
NFHS 4 (2015-16)
पुरुष नसबंदी/Male Sterilisation
स्त्री नसबंदी/Female Sterilisation
गर्भशय वलय/I.U.D.
मुखाव्दारे घ्यावयाच्या गोळ्या /Oral pills
गर्भनिरोधक साधने वापरणारे /C.C.

(III)

आर्थिक स्थिती

Economic Status

तक्ता क्रमांक २० / Table No. 20

लिंगनिहाय रोजगारावरील व्यक्तींचे प्रमाण (टक्केवारी)

Workforce Participation Rate (Per cent) by Sex

अ.क्र.	वर्ष	ग्रामीण		नागरी	
Sr.No.	Year	Rural		Urban	
		स्त्रिया	पुरूष	स्त्रिया	पुरूष
		Females	Males	Females	Males
1	2	3	4	5	6
1	2011-12	28.7	56.3	13.9	54.7
2	2012-13	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना
3	2013-14	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना
4	2014-15	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना
5	2015-16	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना

उ.ना - उपलब्ध नाही

आधार : राष्ट्रीय नमुना पाहणी

Source : National Sample Survey

तक्ता क्रमांक २१ / Table No. 21

वयोगटानुसार श्रमशक्तीतील सहभागाचे प्रमाण (टक्केवारी)

Labour Force Participation Rates (Per cent) by Age

वर्ष Year	वयोगट / Age group										एकूण / Total	
	5-14		15-29		30-44		45-59		60 & above			
	स्त्रिया	पुरूष	स्त्रिया	पुरूष	स्त्रिया	पुरूष	स्त्रिया	पुरूष	स्त्रिया	पुरूष	स्त्रिया	पुरूष
	Females	Males	Females	Males	Females	Males	Females	Males	Females	Males	Females	Males
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ग्रामीण / Rural												
2011-12	0.1	0.8	26.5	62.1	50.7	98.5	52.6	97.0	21.4	64.4	28.8	57.1
2012-13	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना
2013-14	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना
2014-15	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना
2015-16	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना
नागरी / Urban												
2011-12	0.3	0.2	15.8	59.2	23.1	98.7	23.4	92.1	9.9	29.2	14.4	56.2
2012-13	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना
2013-14	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना
2014-15	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना
2015-16	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना

उ.ना - उपलब्ध नाही

आधार : राष्ट्रीय नमुना पाहणी

Source : National Sample Survey

तक्ता क्रमांक २२ / Table No. 22

महाराष्ट्रातील संघटित क्षेत्रांमधील एकूण व स्त्री रोजगार

Total and Woman Employment in Organized Sectors of Maharashtra

अ.क्र.	वर्ष	सार्वजनिक क्षेत्र / Public Sector			खाजगी क्षेत्र / Private Sector			एकूण/ Total		
		स्त्रिया	एकूण रोजगार	स्त्रियांची टक्केवारी	स्त्रिया	एकूण रोजगार	स्त्रियांची टक्केवारी	स्त्रिया	एकूण रोजगार	स्त्रियांची टक्केवारी
Sr. No.	Year	Women	Total Employment	Percentage of Women	Women	Total Employment	Percentage of Women	Women	Total Employment	Percentage of Women
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	2011	4,22,054	21,48,143	19.65	5,44,935	27,75,056	19.64	9,66,989	49,23,199	19.64
2	2012	6,36,626	21,08,592	30.19	10,51,162	31,65,137	33.21	16,87,788	52,73,729	32.00
3	2013	6,36,782	21,09,086	30.19	10,50,837	31,64,575	33.21	16,87,619	52,73,661	32.00
4	2014	6,36,264	22,03,890	28.87	11,13,370	33,93,463	32.81	17,49,634	55,97,353	31.26
5	2015	6,41,843	22,37,239	28.69	11,99,732	38,19,676	31.41	18,41,575	60,56,915	30.40

आधार : कौशल्य विकास रोजगार व उद्योजकता संचालनालय, नवी मुंबई

Source : Directorate of skill Development Employment and Entrepreneurship, Navi Mumbai

तक्ता क्रमांक २३ / Table No. 23

मुख्य व्यवसाय गटानुसार बिगर शेती आस्थापनांतील एकूण व स्त्री रोजगार आणि भाडेतत्वावर घेतलेले कामगार

Total and Female Employment and Hired Workers in Non-Agricultural Establishments by Major Activity Group

अ.क्र.	मुख्य व्यवसाय गट	ग्रामीण / Rural				नागरी / Urban				एकूण / Total			
		रोजगार/Employment		भाडेतत्वावर/Hired		रोजगार/Employment		भाडेतत्वावर/Hired		रोजगार/Employment		भाडेतत्वावर/Hired	
Sr.No	Major Activity Group	एकूण/ Total	स्त्रिया/ Females	एकूण/ Total	स्त्रिया/ Females	एकूण/ Total	स्त्रिया/ Females	एकूण/ Total	स्त्रिया/ Females	एकूण/ Total	स्त्रिया/ Females	एकूण/ Total	स्त्रिया/ Females
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	Mining & Quarrying खाण व दगडखाणकाम	17,841	2,729	12,284	1,768	11,686	1,267	9,615	951	29,527	3,996	21,899	2,719
2	Manufacturing वस्तुनिर्माण (कारखाने)	9,26,545	1,90,529	4,76,040	65,780	19,91,013	2,90,849	13,35,665	1,40,401	29,17,558	4,81,378	18,11,705	2,06,181
3	Electricity, Gas & Water वीज,वायु, (गॅस) आणि पाणी	29,211	2,916	25,048	2,338	68,531	9,968	56,462	8,476	97,742	12,884	81,510	10,814
4	Construction बांधकाम	77,656	9,317	34,924	4,939	1,72,393	20,159	97,364	15,903	2,50,049	29,476	1,32,288	20,842
5	Wholesale Trade घाऊक व्यापार	1,07,977	7,160	47,446	2,870	4,75,166	34,051	2,99,448	26,856	5,83,143	41,211	3,46,894	29,726
6	Retail Trade किरकोळ व्यापार	8,44,062	1,46,851	1,57,259	17,087	18,28,641	2,42,451	7,13,050	78,456	26,72,703	3,89,302	8,70,309	95,543
7	Transportation and storage परिवहन आणि साठवण	2,52,566	17,792	78,293	4,813	4,58,044	40,470	2,28,825	31,209	7,10,610	58,262	3,07,118	36,022
8	Accomodation and Food service activities निवास आणि अन्न सेवा उपक्रम	2,03,464	36,918	91,423	17,079	5,66,056	79,262	3,67,368	48,094	7,69,520	1,16,180	4,58,791	65,173

(Contd...)

तक्ता क्रमांक २३ / Table No. 23 (Contd...)

मुख्य व्यवसाय गटानुसार बिगर शेती आस्थापनांतील एकूण व स्त्री रोजगार आणि भाडेतत्वावर घेतलेले कामगार

Total and Female Employment and Hired Workers in Non-Agricultural Establishments by Major Activity Group

अ.क्र. Sr. No.	मुख्य व्यवसाय गट Major Activity Group	ग्रामीण/ Rural				नागरी/Urban				एकूण/Total			
		रोजगार/Employment		भाडेतत्वावर/Hired		रोजगार/Employment		भाडेतत्वावर/Hired		रोजगार/Employment		भाडेतत्वावर/Hired	
		एकूण/ Total	स्त्रिया/ Females	एकूण/ Total	स्त्रिया/ Females	एकूण/ Total	स्त्रिया/ Females	एकूण/ Total	स्त्रिया/ Females	एकूण/ Total	स्त्रिया/ Females	एकूण/ Total	स्त्रिया/ Females
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
9	Information & communication माहिती आणि संप्रेषण	14,402	1,750	8,608	1,019	3,20,020	85,301	2,88,857	82,332	3,34,422	87,051	2,97,465	83,351
10	Financial and insurance activities वित्त आणि विमा सेवा	95,741	33,327	57,052	6,955	3,42,843	88,258	3,04,224	81,602	4,38,584	1,21,585	3,61,276	88,557
11	Real estate activities स्थावर मालमत्ता संबंधित सेवा	16,124	2,536	4,215	415	91,945	13,468	35,533	6,322	1,08,069	16,004	39,748	6,737
12	Professional, scientific, & technical activities व्यावसायिक, वैज्ञानिक आणि तांत्रिक क्रिया	30,915	2,805	15,975	1,200	3,19,711	64,787	2,38,662	57,906	3,50,626	67,592	2,54,637	59,106
13	Administrative and support service activities प्रशासकीय आणि समर्थन संबंधित सेवा	65,649	5,810	27,887	2,569	2,46,310	50,595	1,87,247	45,181	3,11,959	56,405	2,15,134	47,750
14	Education शिक्षण	5,06,563	2,04,832	4,78,339	1,95,456	5,31,839	2,49,166	4,65,029	2,22,689	10,38,402	4,53,998	9,43,368	4,18,145

(Contd...)

तक्ता क्रमांक २३ / Table No. 23 (Contd...)

मुख्य व्यवसाय गटानुसार बिगर शेती आस्थापनांतील एकूण व स्त्री रोजगार आणि भाडेतत्वावर घेतलेले कामगार

Total and Female Employment and Hired Workers in Non-Agricultural Establishments by Major Activity Group

अ.क्र. Sr. No.	मुख्य व्यवसाय गट Major Activity Group	ग्रामीण/ Rural				नागरी/Urban				एकूण/Total			
		रोजगार/Employment		भाडेतत्वावर/Hired		रोजगार/Employment		भाडेतत्वावर/Hired		रोजगार/Employment		भाडेतत्वावर/Hired	
		एकूण/ Total	स्त्रिया/ Females	एकूण/ Total	स्त्रिया/ Females	एकूण/ Total	स्त्रिया/ Females	एकूण/ Total	स्त्रिया/ Females	एकूण/ Total	स्त्रिया/ Females	एकूण/ Total	स्त्रिया/ Females
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15	Human health & social work activities मानवी आरोग्य आणि सामाजिक कार्य उपक्रम	97,025	32,954	59,693	26,377	3,69,228	1,64,676	2,78,744	1,41,249	4,66,253	1,97,630	3,38,437	1,67,626
16	Arts entertainment, sports & amusement and recreation कला मनोरंजन, खेळ आणि करमणूक आणि करमणूक	27,085	3,421	14,612	1,948	62,356	9,898	41,603	7,366	89,441	13,319	56,215	9,314
17	Others service activities not else where classified इतर अवर्गीकृत सेवा उपक्रम	2,37,379	33,957	47,260	5,197	4,67,506	94,673	1,83,747	33,002	7,04,885	1,28,630	2,31,007	38,199
18	Non Agri. Activities Total बिगर कृषी उपक्रम - एकुण	35,50,205	7,35,604	16,36,358	3,57,810	83,23,288	15,39,299	51,31,443	10,27,995	1,18,73,493	22,74,903	67,67,801	13,85,805

आधार : सहावी आर्थिक गणनाचा अहवाल (महाराष्ट्र राज्य) **Source :** Sixth Economic Census Report (Maharashtra State)

तक्ता क्रमांक २४ / Table No. 24

वयोगटानुसार बेरोजगारीचे दर (टक्केवारी)

Unemployment Rates (Per cent) by Age

वर्ष /Year	वयोगट/ Age group										एकूण/Total	
	5-14		15-29		30-44		45-59		60 & above			
	स्त्रिया	पुरूष	स्त्रिया	पुरूष	स्त्रिया	पुरूष	स्त्रिया	पुरूष	स्त्रिया	पुरूष	स्त्रिया	पुरूष
	Females	Males	Females	Males	Females	Males	Females	Males	Females	Males	Females	Males
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ग्रामीण / Rural												
2011-12	उ.ना	उ.ना	0.3	2.8	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.8
2012-13	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना
2013-14	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना
2014-15	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना
2015-16	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना
नागरी / Urban												
2011-12	उ.ना	उ.ना	1.5	4.6	0.1	0.7	0.0	0.3	0.0	0.0	0.4	1.5
2012-13	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना
2013-14	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना
2014-15	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना
2015-16	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना

आधार : राष्ट्रीय नमुना पाहणी

Source : National Sample Survey

तक्ता क्रमांक २५ / Table No. 25

शेतकरी व शेतमजूर सोडून बिगर शेती व्यवसायातील मुख्यत: काम करणा-यांचे व्यवसाय गटानुसार वर्गीकरण, २०११

Distribution of Main Workers other than Cultivators and Agricultural Labourers According to Different Occupational Categories-2011

अ.क्र. Sr.No.	व्यवसाय	टक्केवारीची वर्गवारी Percentage Distribution		वेगवेगळया व्यवसाय गटात स्त्रियांच्या सहभागाची टक्केवारी Percentage share of different occupations in female employment	Occupation
		स्त्रिया Females	पुरूष Males		
1	2	3	4	5	6
1	विधिमंडळ सदस्य, वरिष्ठ अधिकारी आणि व्यवस्थापक	11.34	88.66	5.35	Legislators, Senior Officials and Managers
2	व्यावसायीक	25.14	74.86	9.28	Professionals
3	तंत्रज्ञ आणि सहकारी व्यवसायीक	35.97	64.03	17.14	Technicians and Associate Professionals
4	कारकून	22.56	77.44	8.64	Clerks
5	सेवा कामगार आणि दुकान आणि बाजार विक्री कामगार	14.11	85.89	10.02	Service workers and Shop and Market Sales Workers
6	कुशल कृषी आणि मस्य व्यवसाय करणारे कामगार	21.37	78.63	1.68	Skilled Agricultural and Fishery workers
7	हस्तकला आणि संबंधित व्यापार कामगार	13.04	86.96	11.66	Craft and Related Trade Workers
8	प्लांट आणि मशीन चालविणारे आणि जोडणारे	5.51	94.49	3.20	Plant and Machine Operators and Assemblers
9	प्राथमिक व्यवसाय	21.79	78.21	21.58	Elementary Occupations
10	इतर	37.89	62.11	11.45	Others

आधार : भारतीय जनगणना, २०११ **Source :** Population Census of India, 2011

तक्ता क्रमांक २६ / Table No. 26

मुख्यत: काम करणा-यांचे उद्योगाच्या प्रकारानुसार वर्गीकरण

Distribution of Main Workers by Industrial Categories

अ.क्र Sr.No	उद्योगाचा प्रकार	कामगारांची टक्केवारी Percentage of workers				Industrial Category
		2001		2011		
		स्त्रिया Females	पुरूष Males	स्त्रिया Females	पुरूष Males	
1	2	3	4	5	6	7
1	शेती, वनीकरण आणि मासेमारी	76.3	43.8	69.5	44.1	Agriculture, Forestry and Fishing
2	खाण व दगडकाम	0.2	0.5	0.1	0.3	Mining and Quarrying
1+2	**प्राथमिक क्षेत्र**	**76.5**	**44.4**	**69.7**	**44.4**	**Primary Sector**
3	वस्तुनिर्माण	6.4	15.9	5.8	14.6	Manufacturing
4	वीज, वायू, वाफ आणि वातानुकूलन पुरवठा	0.1	0.7	0.1	0.5	Electricity, Gas, steam and Air conditioning Supply
	पाणी पुरवठा व इतर उपयोगिता सेवा					Water Supply; (Sewerage, Waste Management and remediation activities)
5	बांधकाम	1.7	5.1	1.6	6.0	Construction
3+5	**द्वितीय क्षेत्र**	**8.1**	**21.7**	**7.6**	**21.0**	**Secondary Sector**
6	घाऊक आणि किरकोळ व्यापार	2.3	11.1	2.3	9.4	Wholesale and Retail Trade
7	वाहतूक व साठवण	0.7	6.9	1.3	7.2	Transportation and Storage
	माहिती व संप्रेषण					Information and Communication
8	राहण्याची सोय व अन्न सेवा उपक्रम	0.3	1.6	0.4	1.5	Accomodation and food service activities
9	वित्त व विमा उपक्रम	2.2	4.5	1.3	2.3	Financial and Insurance activities
	स्थावर मालमत्ता उपक्रम					Real Estate activities
	व्यावसायिक, शास्त्रीय व तांत्रिक उपक्रम @					Professional, Scientific and Technical activities @

(Contd...)

तक्ता क्रमांक २६ / Table No. 26 (Contd...)

मुख्यत: काम करणा-यांचे उद्योगाच्या प्रकारानुसार वर्गीकरण

Distribution of Main Workers by Industrial Categories

अ.क्र Sr.No	उद्योगाचा प्रकार	कामगारांची टक्केवारी Percentage of workers				Industrial Category
		2001		2011		
		स्त्रिया Females	पुरूष Males	स्त्रिया Females	पुरूष Males	
1	2	3	4	5	6	7
10	प्रशासकीय व सहाय्य सेवा उपक्रम #	9.9	9.8	17.4	14.1	Administrative and support service activities #
	सार्वजनिक प्रशासन व सुरक्षा, सामाजिक सुरक्षा					Public Administration and Defence, Compulsory Social Security
	शिक्षण					Education
	मानवी आरोग्य व समाजिक कार्य उपक्रम					Human Health and Social Work activities
	कला, मनोरंजन व करमणूक					Arts, Entertainment and recreation
	इतर सेवा उपक्रम					Other Service Activities
	कुटुंबांचे घरगुती नोकरांचे नियोक्त्या म्हणून उपक्रम :अवर्गीकृत वस्तू व सेवा					Activities of Households as Employers : Undifferentiated Goods and Services
	विदेशी संघटना व संस्थांचे उपक्रम					Activities of Extra-Territorial Organisations and Bodies
6+10	**तृतीय / सेवा क्षेत्र**	**15.4**	**33.9**	**22.8**	**34.5**	**Tertiary / Services Sector**
	एकूण	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**TOTAL**

टीप - @ आणि # मधील उद्योगांचा समावेश सन २००१ मध्ये केला नाही.

आधार - भारतीय जनगणना २००१ व २०११ संगणकीय तक्ते

Note - @ and # Industrial not include in 2001.

Source - Population Census of India 2001 & 2011 Computeries Tables

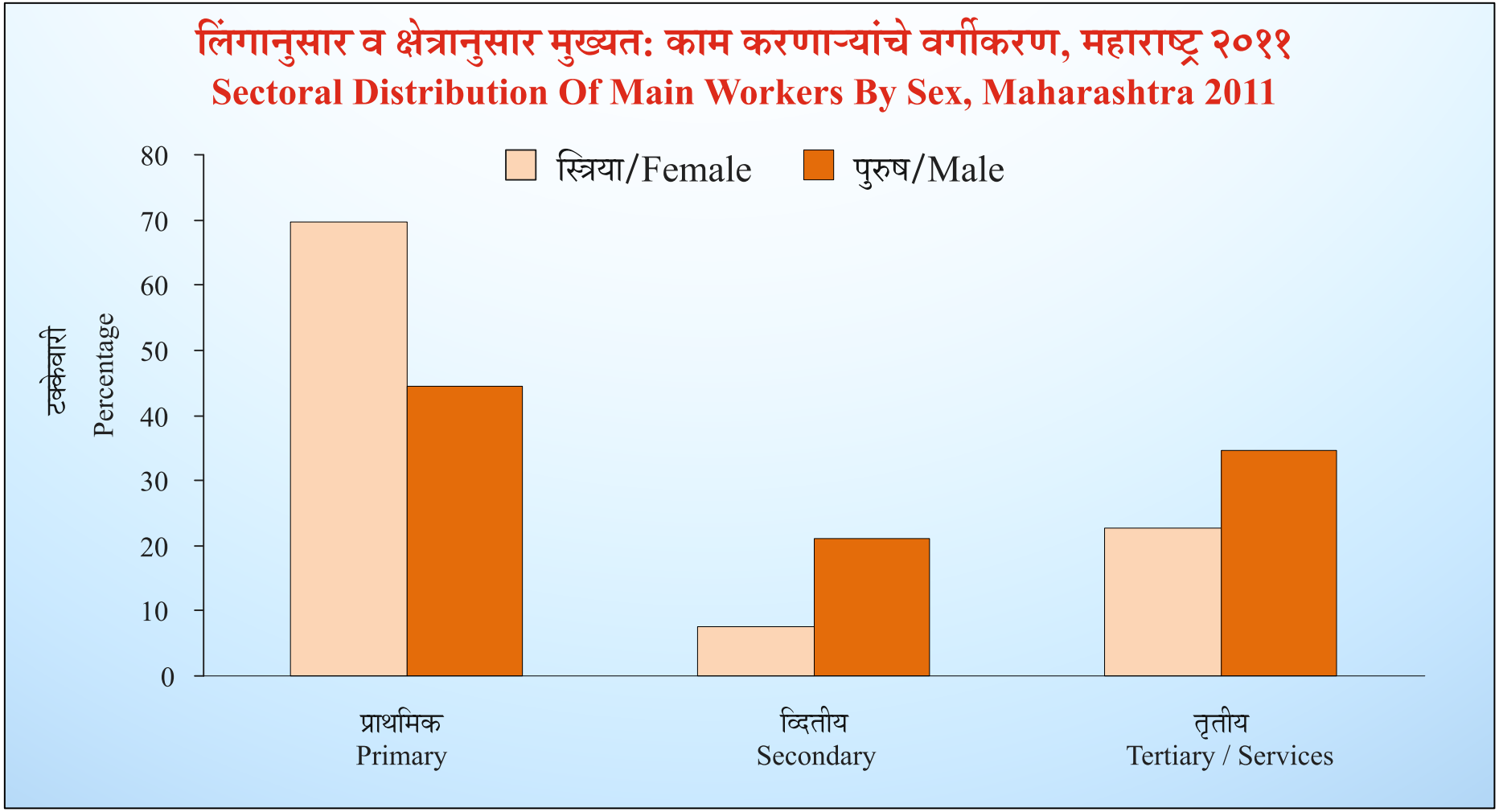
लिंगानुसार व क्षेत्रानुसार मुख्यत: काम करणाऱ्यांचे वर्गीकरण, महाराष्ट्र २०११
Sectoral Distribution Of Main Workers By Sex, Maharashtra 2011
स्त्रिया/Female
पुरुष/Male
टक्केवारी
Percentage
80
70
60
50
40
30
20
10
0
प्राथमिक
Primary
व्दितीय
Secondary
तृतीय
Tertiary / Services

तक्ता क्रमांक २७ / Table No. 27

पुरूषांपेक्षा जास्त स्त्रिया असलेले उद्योग, २०११

Industries Which Employed more Females than Males, 2011

अ.क्र. Sr.No.	वर्णन	राष्ट्रीय उद्योग वर्गीकरण गट NIC Group	काम करणा-यांची संख्या No. of Workers		स्त्रियांची टक्केवारी Percentage of Females	Description
			स्त्रिया Females	पुरूष Males		
1	2	3	4	5	6	7
1	तंबाखूजन्य पदार्थांचे उत्पादन	120	73,968	16,674	81.60	Manufacture of tobacco products
2	इतर आरोग्य विषयक कार्ये	869	1,82,717	69,306	72.50	Other human health activities
3	सुश्रुषा / देखभाल कार्ये	871	39	11	78.00	Nursing care facilities
4	मतिमंद, मानसिक आरोग्य यांचेसाठी निवासासहित देखभाल कार्ये	872	93	74	55.69	Residential care activities for mental retardation, mental health and substance
5	दिव्यांग व वृद्ध यांचेसाठी बिगर निवास सामाजिक कार्ये	881	2,448	1,648	59.77	Social work activities without accommodation for the elderly and disabled
6	इतर सामाजिक कार्ये बिगर निवास	889	9,027	5,516	62.07	Other social work activities without accommodation n.e.c.
7	इतर वैयक्तिक सेवा	960	4,07,297	2,73,352	59.84	Other personal service activities
8	कुटूंबाद्वारे खाजगी उपभोगासाठी वस्तुंचे उत्पादन कार्ये	981	272	118	69.74	Undifferentiated goods-producing activities of private households for own use

आधार - भारतीय जनगणना २०११ संगणकीय तक्ते

Source - Population Census of India 2011 Computeries Tables

तक्ता क्रमांक २८ / Table No. 28						
श्रमशक्तीची शैक्षणिक स्तरानुसार विभागणी						
Educational Composition of Labour Force						
अ.क्र. Sr.No.	शैक्षणिक स्तर	1999-2000		2011-12		Educational Level
		स्त्रिया	पुरूष	स्त्रिया	पुरूष	
1	2	3	4	5	6	7
ग्रामीण/Rural						
1	निरक्षर	62.3	29.9	43.3	16.5	Illiterate
2	साक्षर परंतु प्राथमिक	22.4	26.8	22.0	22.2	Literate but up to Primary
3	वरिष्ठ प्राथमिक	10.1	20.9	18.3	23.4	Middle
4	माध्यमिक	4.6	18.6	12.8	20.3	Secondary
5	पदवीधर आणि त्यापुढील	0.6	4.5	1.4	5.5	Graduate and above
नागरी/ Urban						
1	निरक्षर	33.6	10.2	20.5	6.9	Illiterate
2	साक्षर परंतु प्राथमिक	17.0	18.1	13.1	12.1	Literate but up to Primary
3	वरिष्ठ प्राथमिक	14.7	23.9	17.8	19.5	Middle
4	माध्यमिक	16.6	32.1	8.7	23.4	Secondary
5	पदवीधर आणि त्यापुढील	18.1	15.6	26.9	20.8	Graduate and above
आधार : राष्ट्रीय नमुना पाहणी					**Source :** National Sample Survey	

तक्ता क्रमांक २९ / Table No. 29

दारिद्रय निर्मूलन कार्यक्रमाखाली ग्रामीण भागात निर्माण झालेल्या रोजगारात स्त्रियांचा हिस्सा

Share of Women in Employment Generated under Poverty Alleviation Programmes in Rural Areas

अ.क्र.	वर्ष	महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियानाखाली फिरता निधी मिळालेली एकूण स्वयंसहाय्यता गट (लाखात)	स्त्रियांचा वाटा (टक्केवारी)	महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेंतर्गत राज्यात निर्माण झालेली एकूण मनुष्य दिवस निर्मिती (लाखात)	स्त्रियांचा वाटा (टक्केवारी)
Sr.No.	Year	Number of Total SHGs provide with RF under National Rural Livelihood Mission (in lakh) *	share of women (Percentage)	Total no. of man days generated under Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Scheme (in Lakh)	share of women (Percentage)
1	2	3	4	5	6
1	2011-12	6,314	85%	772.02	46.00%
2	2012-13	4,952	78%	849.62	45.00%
3	2013-14	13,110	100%	515.43	43.69%
4	2014-15	16,306	100%	614.24	43.47%
5	2015-16	19,834	100%	763.52	44.52%

* केंद्र शासनाने एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रमाचे रुपांतर स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजनेत रुपांतर केलेले आहे. तसेच ट्रायसेम ही योजना बंद केलेली आहे. स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजनेचे रुपांतर राष्ट्रीय ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान (NRLM) या योजनेत सन २०१२-१३ पासून झालेले आहे.

आधार : ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय (एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम), मुंबई व रोजगार हमी योजना, नियोजन विभाग, मंत्रालय,मुंबई

Source : Rural Development and Water Conservation Department, Mantralaya, (IRDP) Mumbai & Rural Employment Guarantee Scheme, Planning Department, Mantralaya,Mumbai

(IV)

शिक्षण

Education

तक्ता क्रमांक ३० / Table No. 30

साक्षरतेसंबंधी प्रगती / Progress of Literacy

अ.क्र.	वर्ष	साक्षर लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी		
		Per cent of Literate to total population*		
Sr. No.	Year	स्त्रिया	पुरूष	एकूण
		Females	Males	Total
1	2	3	4	5
1	1971	31.0	59.4	45.8
2	1981	43.5	70.1	57.2
3	1991	52.3	76.6	64.9
4	2001	67.0	86.0	76.9
5	2011	75.5	89.8	82.9

आधार : १) भारतीय जनगणना-१९७१, भाग-IIअ

२) भारतीय जनगणना-१९८१,भाग-II अ

३) भारतीय जनगणना-१९९१, भाग II ब

४) भारतीय जनगणना-२००१, भाग-II ब (i)

५) भारतीय जनगणना २००१ व २०११ संगणकीय तक्ते

* १९६१ व १९७१ चे साक्षरतेचे दर ५ वर्षे व त्यावरील वयासाठी आहे तर १९८१ ते २०११ चे ७ वर्षे व त्यावरील वयासाठी आहेत.

Source : 1) Population Census of India,1971-Part-IIA

2) Population .Census of India,1981-Part-IIA

3) Population .Census of India,1991-Part-IIA

4) Population .Census of India,2001-Part-IIB (i)

5) Population Census of India 2001 & 2011 Computeries Tables

* Literacy rate for 1961 & 1971, relate to Population aged 5 yrs and above, whereas rate for 1981 to 2011 relate to 7 yrs And above

तक्ता क्रमांक ३१ / Table No. 31

वयोगटानुसार आणि लिंगानुसार साक्षर लोकसंख्या (टक्केवारी)

Literates by Age and Sex (Per cent)

अ.क्र.	वयोगट	2001			2011		
		स्त्रिया	पुरूष	एकूण	स्त्रिया	पुरूष	एकूण
Sr. No.	Age Group	Females	Males	Total	Females	Males	Total
1	2	3	4	5	6	7	8
1	7-9	87.5	88.1	87.8	85.6	87.6	86.6
2	10-14	95.1	95.9	95.6	93.5	95.8	94.7
3	15-19	94.1	95.6	94.9	89.1	94.1	91.8
4	20-24	90.3	94.4	92.5	80.4	92.6	87.0
5	25-34	83.8	91.9	88.0	69.3	88.3	79.0
6	35& above	58.0	81.1	69.7	43.7	76.3	60.3
7	Age Not Stated	69.1	80.4	75.2	43.3	58.8	51.9
8	**All Ages**	75.9	88.4	82.3	67.0	86.0	76.9
9	7& above	75.9	88.4	82.3	67.0	86.0	76.9
10	10 & above	75.2	88.4	82.0	65.6	85.8	76.1
11	15 & above	72.6	87.4	80.2	60.8	84.1	72.9

आधार - भारतीय जनगणना २००१ व २०११ संगणकीय तक्ते

Source - Population Census of India 2001 & 2011 Computeries Tables

तक्ता क्रमांक ३२ / Table No. 32

शैक्षणिक स्तरानुसार लोकसंख्येचे वर्गीकरण (टक्केवारी)

Distribution of Population by Education Level (Per cent)

अ.क्र. Sr. No.	शैक्षणिक स्तर	2001		2011		Educational Level
		स्त्रिया Females	पुरूष Males	स्त्रिया Females	पुरूष Males	
1	2	3	4	5	6	7
1	निरक्षर	33.0	14.0	24.1	11.6	Illiterate
2	साक्षर शैक्षणिक स्तर नसलेले	1.4	1.7	4.2	4.0	Literate without educational level
3	पुर्व प्राथमिक	18.5	20.1	15.2	15.8	Below Primary
4	प्राथमिक	19.3	19.8	17.3	16.3	Primary
5	वरिष्ठ प्राथमिक	9.6	13.2	11.4	13.9	Middle
6	मॅट्रीक/माध्यमिक	9.5	15.4	11.8	15.5	Matriculate/Secondary
7	उच्च माध्यमिक/इंटरमिजीएट/ पदवी-पूर्व	4.3	7.5	7.7	11.0	Higher Secondary/ Intermediate/ Pre-University
8	पदवी समान नसलेले बिगर तांत्रिक पदविका प्रमाणपत्र	0.0	0.0	0.1	0.1	Non-Technical diploma or certificate not equal to degree
9	पदवी समान नसलेले तांत्रिक पदविका प्रमाणपत्र	0.2	0.9	0.4	1.3	Technical diploma or certificate not equal to degree
10	पदवीधर आणि त्यापुढील	4.3	7.3	7.3	10.1	Graduate and above
11	वर्गीकरण न केलेले	0.0	0.0	0.5	0.4	Unclassified
	एकूण-सर्व स्तर	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	All levels

आधार - भारतीय जनगणना २००१ व २०११ चे संगणकीय तक्ते **Source** - Population Census of India 2001 & 2011 Computeries Tables

तक्ता क्रमांक ३३ / Table No. 33

संबंधित वयोगटानुसार लिंगनिहाय पटसंख्येची २०११ च्या संबंधित लोकसंख्येशी टक्केवारी

Gross Enrolment as Percentage to the 2011 Population of the Relevant Age/Sex

अ.क्र.	वर्ष	वय (६-१० वर्षे)/Age (6-10 years)			वय (११-१३ वर्षे)/Age (11-13 years)		
Sr.No.	Year	स्त्रिया	पुरूष	एकूण	स्त्रिया	पुरूष	एकूण
		Females	Males	Total	Females	Males	Total
1	2	3	4	5	6	7	8
1	2011-12	101.6	102.5	102.1	90.9	93.5	92.3
2	2012-13	101.1	102.0	101.5	92.1	95.3	93.8
3	2013-14	100.1	101.0	100.6	92.4	95.8	94.2
4	2014-15	99.5	100.4	100.0	93.9	96.8	95.4

आधार : शिक्षण संचालनालय,महाराष्ट्र राज्य, पुणे

Source : Directorate of Education, Maharashtra State, Pune

तक्ता क्रमांक ३४ / Table No. 34

प्रति १०० मुलांच्या तुलनेत शाळा व महाविद्यालयातील मुलींची संख्या

Number of Girls per 100 Boys Enrolled in Schools and Colleges

अ.क्र.	वर्ष	प्राथमिक	वरिष्ठ प्राथमिक (६-८)	माध्यमिक	सर्वसाधारण शिक्षणासाठी महाविदयालये व विदयापीठे
		(1-5)		(9-10)	
Sr. No.	Year	Primary	Middle	Secondary (IX-X)	Colleges and universities for general education
		(I-V)	(VI-VIII)		
1	2	3	4	5	6
1	2011-12	89	87	उ.ना.	93.58
2	2012-13	89	87	84	92.80
3	2013-14	89	87	84	96.16
4	2014-15	89	87	84	99.32
5	2015-16	88	88	83	98.90

उ.ना - उपलब्ध नाही

आधार : शिक्षण संचालनालय,महाराष्ट्र शासन, पुणे.

Source : Directorate of Education, Maharashtra State, Pune.

तक्ता क्रमांक ३५ / Table No. 35

१०० पुरुषांच्या तुलनेत विद्यापिठीय शिक्षणाच्या मुख्य शाखांतील स्त्रियांची संख्या

Number of Females per 100 Males in University Education in Major Discipline

अ.क्र.	वर्ष	कला	विज्ञान	वाणिज्य	अभियांत्रिकी/ तांत्रिक	वास्तुविशारद
Sr.No.	Year	Arts	Science	Commerce	Engineering/ Technical	Architecture
1	2	3	4	5	6	7
1	2011-12	89.74	96.75	94.26	43.67	136.68
2	2012-13	88.02	96.93	93.46	44.51	128.02
3	2013-14	88.42	104.86	95.21	44.14	131.59
4	2014-15	90.59	107.71	99.65	44.35	142.38
5	2015-16	87.30	109.28	100.12	43.45	153.35

आधार : शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

Source: Directorate of Education, Maharashtra State, Pune

तक्ता क्रमांक ३६ / Table No. 36

शालेय शिक्षणाच्या विविध स्तरावरील गळतीचे प्रमाण

Drop Out Rates (Per cent) at Different Stages of School Education

अ.क्र.	वर्ष	प्राथमिक (1-5)		वरिष्ठ प्राथमिक (6-8)		माध्यमिक (9-10)	
		Primary (I-V)		Middle (VI-VIII)		Secondary (IX-X)	
Sr. No.	Year	मुली	मुले	मुली	मुले	मुली	मुले
		Girls	Boys	Girls	Boys	Girls	Boys
1	2	3	4	5	6	7	8
1	2013-14	0.13	0.00	3.05	1.45	17.95	19.53
2	2014-15	0.00	0.00	3.04	0.85	16.99	18.10
3	2015-16	0.09	0.44	2.77	0.03	12.39	13.95

आधार : शालेय शिक्षण आणि साक्षरता विभाग, शिक्षण मंत्रालय, भारत सरकार यांच्या https://udiseplus.gov.in या संकेत स्थळावरुन

Source : Department of School Education & Literacy, Ministry of Education, Government of India website https://udiseplus.gov.in

तक्ता क्रमांक ३७ / Table No. 37

शिक्षणाच्या विविध स्तरावर दर 100 शिक्षकांच्या तुलनेत शिक्षिकांची संख्या

Number of Female Teachers per 100 Male Teachers at Different Levels of Education

अ.क्र.	वर्ष	प्राथमिक शाळा	माध्यमिक शाळा	उच्च माध्यमिक शाळा	महाविदयालये आणि विदयापीठे
Sr.No.	Year	Primary Schools	Secondary School	Higher Secondary Schools	Colleges and Universities
1	2	3	4	5	6
1	2011-12	83	उ.ना.	उ.ना.	57.95
2	2012-13	85	53	50	57.05
3	2013-14	89	54	51	58.56
4	2014-15	91	55	53	59.37
5	2015-16	87	51	52	60.82

उ.ना - उपलब्ध नाही

आधार : शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र, राज्य, पुणे. **Source :** Directorate of Education, Maharashtra State, Pune.

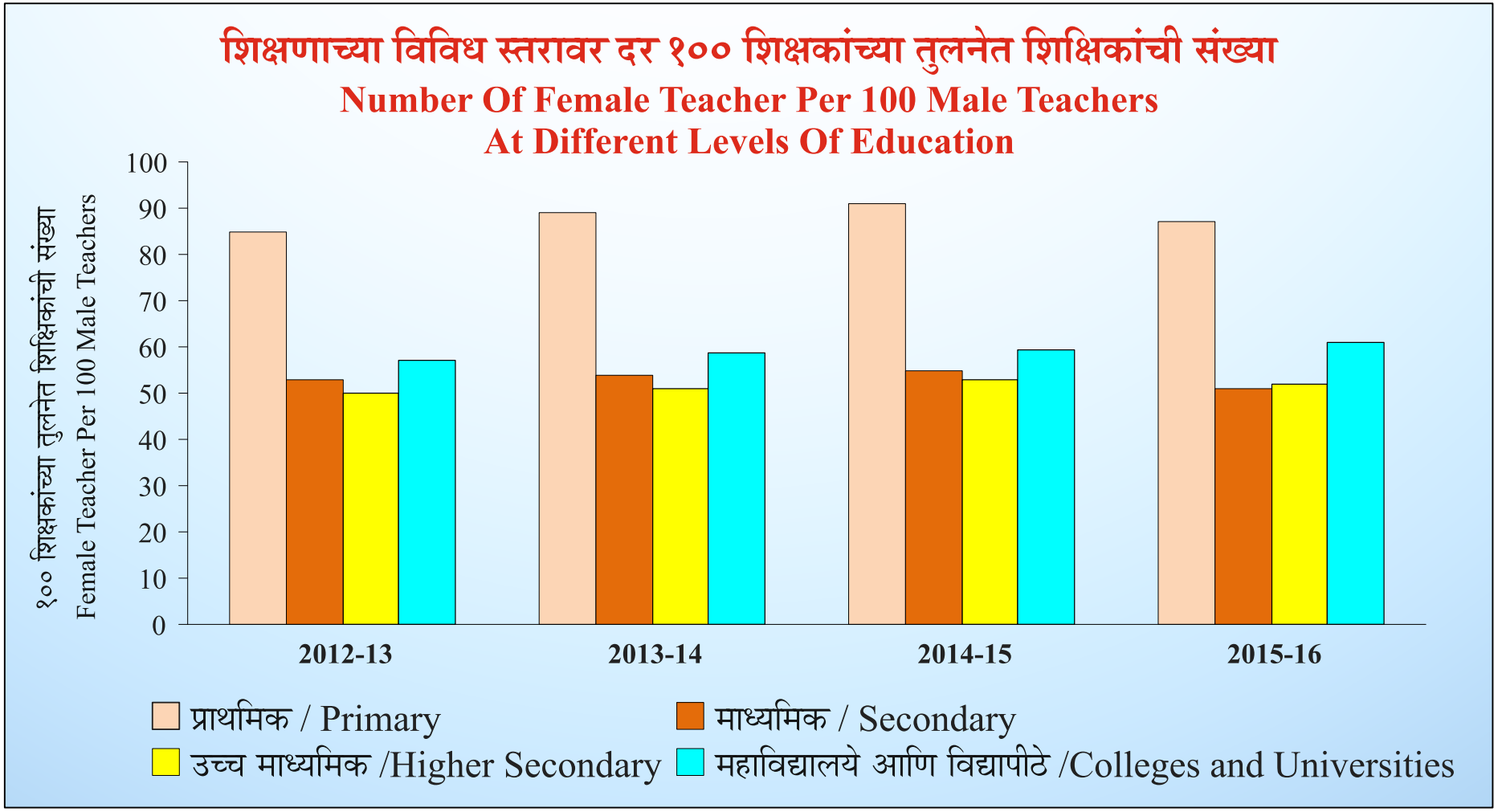
शिक्षणाच्या विविध स्तरावर दर १०० शिक्षकांच्या तुलनेत शिक्षिकांची संख्या
Number Of Female Teacher Per 100 Male Teachers
At Different Levels Of Education
१०० शिक्षकांच्या तुलनेत शिक्षिकांची संख्या
Female Teacher Per 100 Male Teachers
100
90
80
70
60
50
40
30
20
10
0
2012-13
2013-14
2014-15
2015-16
प्राथमिक / Primary
माध्यमिक / Secondary
उच्च माध्यमिक /Higher Secondary
महाविद्यालये आणि विद्यापीठे /Colleges and Universities

(V)

निर्णय प्रक्रिया

Decision Making

तक्ता क्रमांक ३८ / Table No. 38

राज्य मंत्रिमंडळामध्ये महिलांचे प्रतिनिधित्व

Representation of Women in the State Council of Ministers

अ.क्र.	वर्ष	मंत्र्यांची संख्या		महिला मंत्र्यांची संख्या	
Sr.No.	Year	Number of Ministers		Number of Women Ministers	
		केबिनेट मंत्री	राज्यमंत्री	केबिनेट मंत्री	राज्यमंत्री
		Cabinet Minister	Minister of State	Cabinet Minister	Minister of State
1	2	3	4	5	6
1	2011	30	10	1	1
2	2014	23	16	1	1

आधार : सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई

Source : General Administrative Department, Mantralaya, Mumbai

तक्ता क्रमांक ३९ / Table No. 39

विविध विधानसभा निवडणुकीत मतदारांची संख्या आणि मतदानाची टक्केवारी

Number of Electors and Percentage of Voting in Various in Various Assembly Elections

अ.क्र.	वर्ष	एकूण मतदारांची संख्या ('०००)				मतदानात भाग घेतलेल्या मतदारांची टक्केवारी			
Sr. No	Year	Total number of electors ('000)				% of electors participating in the elections			
		स्त्रिया	पुरूष	तृतीय पंथी	एकूण	स्त्रिया	पुरूष	तृतीय पंथी	एकूण
		Females	Males	Transgenders	Total	Females	Males	Transgenders	Total
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	1999	27,207	29,634	0	56,841	58.00	63.24	0	60.73
2	2004	31,591	34,374	0	65,966	65.06	61.38	0	63.44
3	2009	36,117	39,851	0	75,968	57.23	61.55	0	59.50
4	2014	39,406	44,122	1	83,528	61.69	64.33	37	63.08

आधार : सार्वत्रिक विधानसभा निवडणूक (महाराष्ट्र राज्य) मतदान सांख्यिकी- ..... पत्रक-I (ए)

Source : General Elections to Legislative Assembly, Maharashtra State Poll Statistics Statement-I (A)

तक्ता क्रमांक ४० / Table No. 40

विविध विधानसभा लढविणा-या व निवडून आलेल्या उमेदवारांची संख्या

Number of Candidates Contesting and Elected in Various Assembly Elections

अ.क्र.	वर्ष	निवडणूकीसाठी उपलब्ध जागांची संख्या	एकूण उमेदवारांची संख्या	एक जागेसाठी सरासरी उमेदवार (संख्या)	एकूण उमेदवारांची संख्या		निवडून आलेले उमेदवार		जिंकलेल्या उमेदवारांची टक्केवारी	
Sr.No.	Year	No.of seats available for election	Total No. of contesting per seat	Average No. of contesting per seat	Total No.of candidates		Elected Candidates		Percentage of candidates winning	
					स्त्रिया	पुरूष	स्त्रिया	पुरूष	स्त्रिया	पुरूष
					Females	Males	Females	Males	Females	Males
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	1999	288	2,006	7.0	85	1,921	12	276	14.12	14.37
2	2004	288	2,678	9.3	157	2,521	12	276	7.64	10.95
3	2009	288	3,559	12.4	211	3,348	11	277	5.21	8.27
4	2014	288	4,119	14.3	277	3,892	20	238	7.22	6.12

आधार : सार्वत्रिक विधानसभा निवडणूक (महाराष्ट्र राज्य) (म.रा.) मतदान सांख्यिकी - १९९९, २००४, २००९ व २०१४

Source : General Elections to Legisletive Assembly Maharashtra State, Poll Statistics- 1999, 2004, 2009 & 2014

तक्ता क्रमांक ४१ / Table No. 41

मुंबई उच्च न्यायालयातील लिंगानुसार न्यायमूर्तींची संख्या

Number of Judges by Sex in the High Court, Mumbai

अ.क्र.	१ जानेवारी रोजी	उच्च न्यायालयातील न्यायमूर्तींची संख्या		
Sr.No.	As on 1st January	No. of Judges in the High Court		
		स्त्रिया	पुरूष	एकूण
		Females	Males	Total
1	2	3	4	5
1	2011	7	51	58
2	2012	6	53	59
3	2013	6	48	54
4	2014	7	49	56
5	2015	9	58	67

आधार : विधी व न्याय विभाग, मंत्रालय, मुंबई **Source :** Law and Judiciary Department, Mantralaya, Mumbai

तक्ता क्रमांक ४२ / Table No. 42

केंद्र शासन, राज्य शासन आणि स्थानिक संस्थांमधील रोजगार (लाखात)

Employment in Central Government and Local Bodies (In lakh)

अ.क्र.	वर्ष (३१ मार्च रोजी)	केंद्र शासन*			राज्य शासन**			स्थानिक संस्था			एकूण		
Sr.No.	as on 31st March	Central Govt.*			State Govt.**			Local Bodies			Total		
		स्त्रिया	एकूण	स्त्रियांची टक्केवारी	स्त्रिया	एकूण	स्त्रियांची टक्केवारी	स्त्रिया	एकूण	स्त्रियांची टक्केवारी	स्त्रिया	एकूण	स्त्रियांची टक्केवारी
		Females	Total	Female %	Females	Total	Female %	Females	Total	Female %	Females	Total	Female %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	2011	0.36	3.39	10.62	0.99	5.43	18.23	1.84	6.38	28.84	3.18	15.21	20.99
2	2012	0.33	3.26	10.12	0.97	5.3	18.03	1.85	6.47	28.59	3.15	15.03	20.96
3	2013	0.99	3.08	32.14	1.57	5.4	29.07	2.57	6.88	37.35	5.13	15.36	33.4
4	2014	0.95	3.18	29.87	1.54	5.43	28.36	2.52	6.78	37.17	5.01	15.39	32.55
5	2015 #	1.84	6.75	27.26	2.08	8.89	23.40	2.49	6.73	37.00	6.41	22.37	28.65

टीप- * केंद्रशासन = केंद्रशासन + केंद्रशासन अंगीकृत ** राज्यशासन = राज्यशासन + राज्यशासन अंगीकृत , #३१ डिसेबंर पर्यत

Note - *Central Government = Central Government + Central Government Adopted
** State Government = State Government + State Government Adopted , #as on 31st December

आधार : कौशल्य विकास रोजगार व उद्योजकता संचालनालय, नवी मुंबई

Source : Directorate of skill Development Employment and Entrepreneurship, Navi Mumbai

तक्ता क्रमांक ४३ / Table No. 43

श्रेणीनुसार नियमित स्वरूपाचे व नियमितेतर (इतर) राज्य शासकीय कर्मचारी (स्थानिक स्वराज्य संस्थान व्यतिरिक्त)

Regular and Non-Regular (other) State Government Employees by Grade& (Excluding Local Bodies)

संदर्भ दिनांक १ मार्च २०१५ Ref. Date 1 March 2015

अ.क्र.	वर्ष	श्रेणी-अ/Grade-A				श्रेणी-ब/Grade-B				श्रेणी-क/Grade-C			
Sr.No.	Year	स्त्रिया	पुरूष	एकूण	स्त्रियांची टक्केवारी	स्त्रिया	पुरूष	एकूण	स्त्रियांची टक्केवारी	स्त्रिया	पुरूष	एकूण	स्त्रियांची टक्केवारी
		Females	Male	Total	Female %	Females	Male	Total	Female %	Females	Male	Total	Female %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	2011	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना
2	2012	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना
3	2013	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना
4	2014	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना
5	2015	4,563	18,936	23,499	19.40	9,895	41,267	51,162	19.30	73,056	3,13,710	3,86,766	18.90

(Contd...)

तक्ता क्रमांक ४३ / Table No. 43 (contd…)

श्रेणीनुसार नियमित स्वरूपाचे व नियमितेतर (इतर) राज्य शासकीय कर्मचारी

Regular and Non-Regular (other) State Government Employees by Grade

संदर्भ दिनांक १ मार्च २०१५ Ref. Date 1 March 2015

अ.क्र.	वर्ष	श्रेणी-ड/Grade-D				श्रेणी-ई (इतर)/Grade-E(Others)*				एकूण/Total			
Sr.No.	Year	स्त्रिया	पुरूष	एकूण	स्त्रियांची टक्केवारी	स्त्रिया	पुरूष	एकूण	स्त्रियांची टक्केवारी	स्त्रिया	पुरूष	एकूण	स्त्रियांची टक्केवारी
		Females	Male	Total	Female %	Females	Male	Total	Female %	Females	Male	Total	Female %
1	2	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
1	2011	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना
2	2012	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना
3	2013	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना
4	2014	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना	उ.ना
5	2015	17,260	93,133	1,10,393	15.6	1,34,772	29,337	1,64,109	82.1	2,39,546	4,96,383	7,35,929	32.6

*रोजंदारीवरील, अंशकालिक, मानसेवी व जुन्या वेतनश्रेणीवरील कर्मचा-यांचा समावेश आहे.

*Includes employees paid on daily wages, part-time, honorary & employment in old pay scales

आधार -अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई

Source - Directorate of Economics and Statistics, Mumbai

(VI)

गुन्हे

Crimes

तक्ता क्रमांक ४४ / Total No. 44

स्त्रियांविरूद्ध विविध प्रकारचे गुन्हे

Different Types of Crimes against Women

अ.क्र. Sr.No.	गुन्हयांचे प्रकार	गुन्हयांच्या घटना (संख्या) Incidence of Crimes (Nos.)					विविध गुन्हयांची टक्केवारी Percentage share of different crimes					Crime Head
		2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	बलात्कार	1,701	1,839	3,063	3,438	4,144	10.07	10.51	11.85	12.88	13.31	Rape
2	बलात्काराचा प्रयत्न	*	*	*	15	13	-	-	-	0.06	0.04	Attempt to commit Rape
3	महिलांचे अपहरण व व्यपहरण	1,252	1,140	1,874	2,457	5,096	7.41	6.51	7.25	9.20	16.37	Kidnapping and abduction of Women
4	हुंडाबळी	339	329	320	279	268	2.01	1.88	1.24	1.05	0.86	Dowry deaths
5	महिलेचा विनयभंग करण्याच्या हेतूने तिला मारहाण करणे	3,794	3,935	8,132	10,001	11,713	22.47	22.49	31.45	37.47	37.63	Assault on Women with intent to outrage her Modesty
6	महिलेच्या विनयशीलतेचा अपमान करणे	1,071	1,294	2,632	1,575	1,119	6.34	7.39	10.18	5.90	3.60	Insult to the Modesty of Women
7	पती किंवा नातेवाईकांकडून क्रूरपणे वागणूक	7,136	7,415	8,542	7,696	7,640	42.25	42.37	33.03	28.83	24.55	Cruelty by Husbond or his relatives
8	परदेशातून मुलींना (२१ वर्षापर्यंतच्या) पळवून आणणे	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	Importation of Girls (upto 21 years) from foreign country

(contd…)

तक्ता क्रमांक ४४ / Total No. 44 (contd…)

स्त्रियांविरूद्ध विविध प्रकारचे गुन्हे

Different Types of Crimes against Women

अ.क्र. Sr.No.	गुन्हयांचे प्रकार	गुन्हयांच्या घटना (संख्या) Incidence of Crimes (Nos.)					विविध गुन्हयांची टक्केवारी Percentage share of different crimes					Crime Head
		2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
9	महिलांना आत्महत्या करण्यास प्रवृत्त करणे	1,160	1,146	963	986	702	6.87	6.55	3.72	3.69	2.26	Abetment of suicides of women
10	हुंडा प्रतिबंध अधिनियम	44	33	43	39	42	0.26	0.19	0.17	0.15	0.13	Dowry Prohibition Act, 1961
11	स्त्रियांचे असभ्य प्रतिरुपण (प्रतिषेध) अधिनियम, १९८६	1	2	0	0	0	0.01	0.01	0.00	0.00	0.00	Indecent Prpresentation of Women (Prohibition) Act, 1986
12	सती (प्रतिबंध) अधिनियम	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Commission of Sati Prevention Act 1987
13	कौटुंबिक हिंसाचारापासुन महिलांचे संरक्षण अधिनियम, २००५	*	*	*	4	8	-	-	-	0.01	0.03	Protection of Women from Domestics Voilence, Act 2005
14	अनैतिक व्यापार (प्रतिबंध) अधिनियम (केवळ महिलांच्या बाबतीत)	390	366	289	202	381	2.31	2.09	1.12	0.76	1.22	Immoral Traffic (prevention) Act (Women Case only)
15	एकूण	16,888	17,499	25,858	26,693	31,126	100	100	100	100	100	Total

*Indicates that the crime head was not intoduced till that year

*असे सूचित करते की त्या वर्षापर्यंत गुन्हेगारीची ओळख झाली नाही

आधार : पोलीस महासंचालक, मुंबई

Source : Director General of Police, Mumbai

२०१५ मध्ये स्त्रियांविरुध्द घडलेल्या गुन्ह्यांची प्रकारानुसार टक्केवारी

Percentage Share Of Various Crimes Commited Against Women During 2015

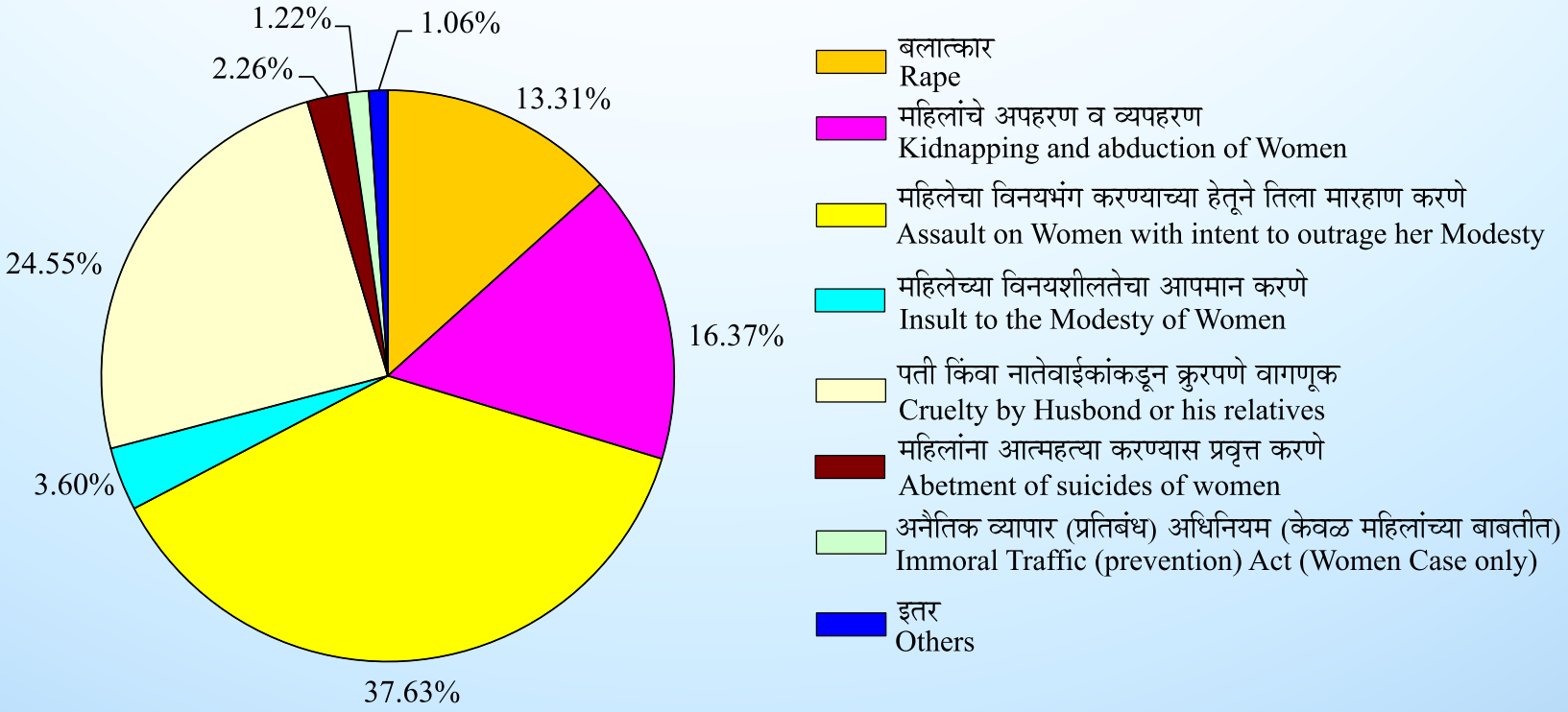

तक्ता क्रमांक ४५ / Table No. 45					
वयोगटाप्रमाणे बलात्काराचे बळी					
Victims of Rape by Age Groups					
अ.क्र.	वर्ष	१० वर्षा आतील	१० ते १६ वर्षे	१६ ते ३० वर्षे	३० वर्षे आणि त्यापुढे
Sr.No.	Year	Below 10 yrs.	10-16 yrs.	16-30 yrs.	30 yrs.& above
1	2	3	4	5	6
1	2011	136	709	724	176
2	2012	127	797	735	186
3	2013	242	1,322	1,192	328
4	2014	365	731	1,897	463
5	2015	372	865	2,415	537
आधार : पोलीस महासंचालक, मुंबई				**Source :** Director General of Police, Mumbai	

तक्ता क्रमांक ४६ / Table No. 46				
आत्महत्या दर / Suicide Rate				
अ.क्र.	वर्ष	दर लाख लोकसंख्येमागे आत्महत्येचे प्रमाण		
		Rate (incidence of suicides per lakh population)		
Sr.No.	Year	स्त्रिया	पुरूष	एकूण
		Females	Males	Total
1	2	3	4	5
1	2011	9.37	18.65	14.19
2	2012	8.75	19.04	14.09
3	2013	8.45	19.73	14.30
4	2014	7.97	19.21	13.85
5	2015	7.60	20.30	14.24
आधार : पोलीस महासंचालक, मुंबई			**Source** : Director General of Police, Mumbai	

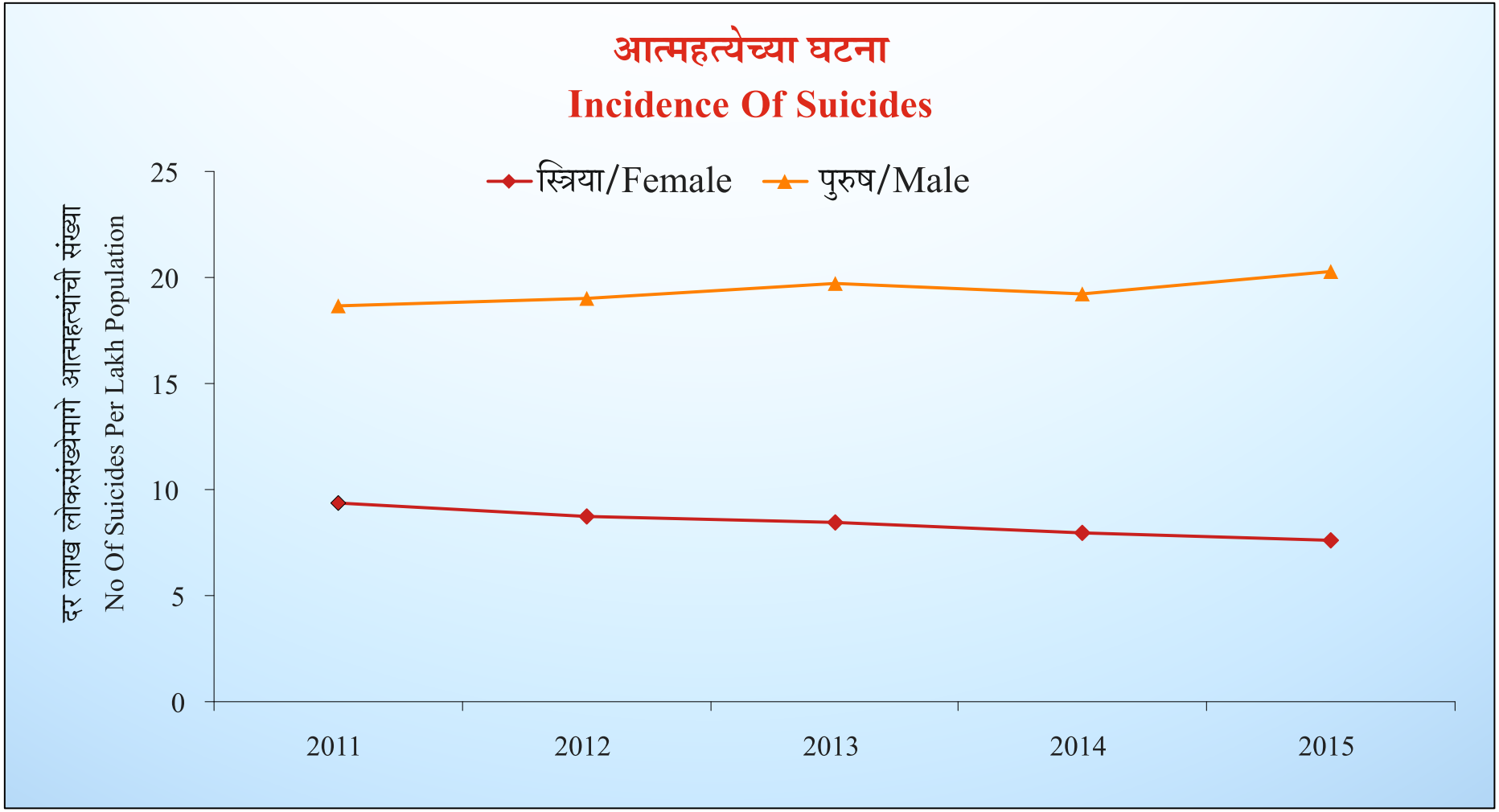
आत्महत्येच्या घटना
Incidence Of Suicides
स्त्रिया/Female
पुरुष/Male
दर लाख लोकसंख्येमागे आत्महत्यांची संख्या
No Of Suicides Per Lakh Population
25
20
15
10
5
0
2011
2012
2013
2014
2015

तक्ता क्रमांक ४७ / Table No. 47

बाल गुन्हेगारी / Juvenile Delinquency

अ.क्र.	वर्ष	गुन्हेगार(आय.पी.सी.+एल.एस.एल ('०००)			एकूण पैकी मुलींचे प्रमाण	दर लाख लोकसंख्येमागे गुन्हयांच्या घटनेचे प्रमाण
		Delinquents (IPC+LSL)(''०००)				
Sr.No.	Year	मुली	मुले	एकूण	Percentage of girls to total	Rate of incidence of crime per lakh population
		Girls	Boys	Total		
1	2	3	4	5	6	7
1	2011	376	6,394	6,770	5.55	6.02
2	2012	310	6,320	6,630	4.68	5.80
3	2013	339	7,673	8,012	4.23	6.89
4	2014	203	7,025	7,228	2.81	6.14
5	2015	217	7,153	7,370	2.90	6.19

टीप :

१) आय.पी.सी -भारतीय दंड संहिता

२) एल.एस.एल - स्थानिक आणि विशेष नियम

आधार : पोलीस महासंचालक, मुंबई

Note :

1) IPC –Indian Penal Code

2) LSL – Local and Special Laws

Source : Director General of Police, Mumbai

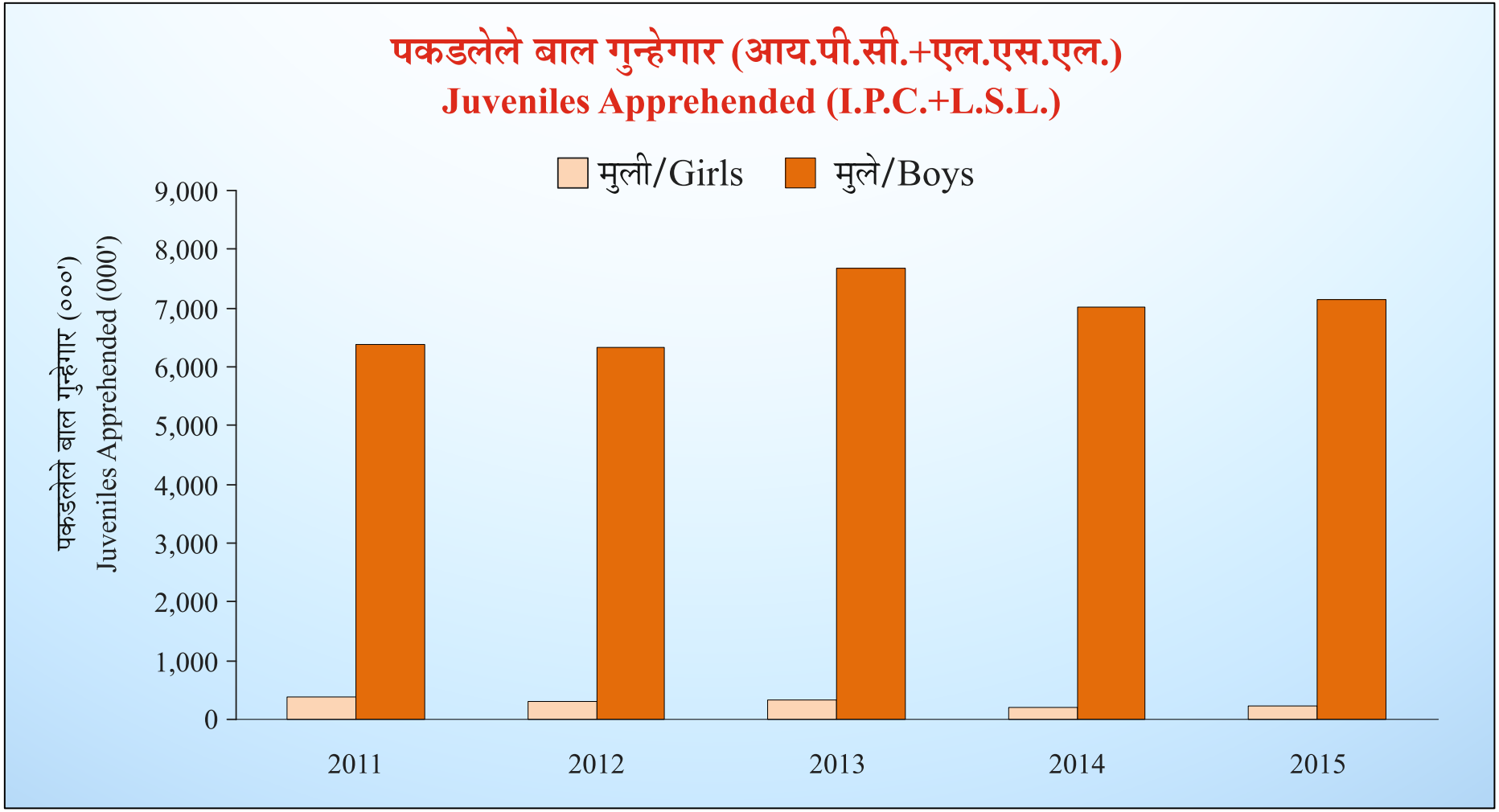
पकडलेले बाल गुन्हेगार (आय.पी.सी.+एल.एस.एल.)
Juveniles Apprehended (I.P.C.+L.S.L.)
मुली/Girls
मुले/Boys
पकडलेले बाल गुन्हेगार (०००')
Juveniles Apprehended (000')
9,000
8,000
7,000
6,000
5,000
4,000
3,000
2,000
1,000
0
2011
2012
2013
2014
2015